

DRAUGAS

THE LITHUANIAN WORLD-WIDE DAILY

Vol. LXXXII Kaina 35 c.

ANTRADIENIS — TUESDAY, GRUODIS — DECEMBER 13, 1988

Nr. 242

„LKB Kronika“, Nr. 78

(Tęsinys)

Numeris skiriamas Lietuvos Katalikų Bažnyčios kardinolui Vincentui Sladkevičiui.

Žinios iš vykupių

Žagarė. (Joniškio raj.). 1988 m. vasario mėnesio pradžioje Žagarės klebonas kun. Gustavas Gudavičius buvo iškvietas į Joniškio prokuratūrą. Rąjono prokuroras kun. G. Gudavičius išėjo už pasirašymą po kreipimusi į pasaulio geros valios žmones vasario 16 d. proga, grąsino, kad už tokia veikla jis gali būti nubastas 10 metų laisvės atėmimo bausme.

Panevėžys. 1988 m. vasario mėnesį Panevėžio vyskupijos valdytojas K. Dulksnis, kancleris J. Juodelis, Ramygalos klebonas kun. K. Baronas, Uliūnų klebonas kun. R. Pukeinis pareiškimo kreipėsi į vykdomojo komiteto pirmininką. Pareiškime rašoma: „Plečiantis demokratijai, kreipiamės su prašymu: leiskite sutvarkyti Barklainiuose esančią koplytėlę.“

Koplytėlę, stovinti ant archeologinio paminklo — Barklainių pilikalnio, yra, apleista.

Religinių bendruomenių lėšomis atliktas koplytėlių remontas ir sutvarkius jos aplinką, būtų išsaugota senoji kaimo architektūra ir gražus gamtos kampelis. Tuo mes prisidėtume prie Kultūros fondo tikslų įgyvendinimo. Koplytėlė labai reikalinga vietos gyventojams jų mirusių pašarvymui, kad laidotuvių dalyviams nereikėtų toli vykti: į Ramygalos bažnyčią 11 km. arba į Uliūnus 5 km. Leidus naudotis koplytėle, atvykęs kunigas laidotuvių apeigas galėtų atlikti vietoje. Pareiškimą savo parašais parėmė maždaug 150 Barklainių kaimo gyventojų.

1988 m. birželio 19 d. analogišką pareiškimą rajono valdžiai nusiuntė ir Velykių parapijos tikintieji. Pareiškime tam pačiam tikslui tikintieji prašo gražinti (každada atimta) jų apylinkėje esančią apleistą koplytėlę. Po prašymu pasirašė 543 asmenys.

(Bus daugiau)

Armėnai neatsisako savo politinių reikalavimų

Maskva. — Sovietų karinis lėktuvas, vežęs kareivius ir armėnų Leninakano miestą, kuris buvo sugriautas žemės drebėjime, kaip praneša „Tasso“ agentūra, nukrito visai netoli aerouosto. Visi jame buvo 78 žmonės buvo užmušti. Užsienio ministerijos atstovo pranešimu, lėktuvas susidūrė su malūnsparniu. Leninakano aerouostas nėra pritaikytas didelių lėktuvų judėjimui. Iš jo kasdien pakildavo tik 4 ar 5 lėktuvai. Šiuo metu jau maždaug 300 lėktuvų atskrido su įvairia parama iš daugelio kraštų. Iki šiol jau buvo į ligonines atvežta 6,000 sužeistųjų ir 1,500 žmonių buvo atkasti iš griuvėsių. Leninakano, Spitako ir Kirovakano miestuose ir jų apylinkėse jau dirba apie 20,000 kareivių.

Armėnų reikalavimai

Sekmadienį M. Gorbačiovas sugrįžo į Maskvą po dviejų

Nauji garbės piliečiai

Roma. — Kun. Alfonsas Svarinskas, norėdamas išreikšti padėką Anglijos ministrei pirmininkei Margaret Thatcher už jos priešinimąsi siūlomai žmogaus teisių konferencijai Maskvoje sekančiais metais, aplankė Anglijos ambasadorių prie Vatikano. Pranešdama apie tai žinia, Reuterio žinių agentūra citavo kun. Alfonsą Svarinską, kad „negalima taip lengvai pamiršti milijonus Sovietų Sąjungos aukų. Man pati idėja... yra tų aukų suniekinimas.“

Taip pat Lecco miestas šiaurės Italijoje praneša, kad kunigui Alfonsui Svarinskui buvo suteikta garbės miesto pilietybė „už drąsų krikščionybės tikėjimo liudijimą ir už gynimą lietuvių tautos savitumą.“

Drauge su kun. Svarinsku, garbės piliečiu buvo pakelbtas buvęs Čekoslovakijos komunistų partijos sekretorius, kovotojas už socializmo sudemokratinimą, Aleksandras Dubčekas.

Sugrąžinta bažnyčia

Klaipėda. — Taikos karalienės bažnyčia, kuri, vyriausybei leidus, tikinčiųjų lėšomis buvo pastatyta 1956 m. Klaipėdoje ir vėliau atimta tos pačios vyriausybės, dabar sugrąžinta tikriesiems savininkams.

Bažnyčioje lapkričio 25 d. įvyko pirmosios pamaldos. Tėsių vyskupas Antanas Vaičius su Klaipėdos dekanato kunigais laikė šv. Mišias ir pasakė pamokslą. Persitvarkymo laikais ji vėl sugrąžinta Bažnyčiai. Ji bus vadinama Marijos Taikos Karalienės bažnyčia. Valstybės lėšomis įrengus vidaus patalpas — altorių, vargonus, atstacius bokštą, bažnyčia vėl atrodys, kaip buvo ir anksčiau. Bažnyčioje bus rengiami ir religinės muzikos koncertai su chorais ir simfoniniu orkestru.

Tai tik vienas vaizdas iš daugelio žemės drebėjimo sugriautame Leninakano mieste.

Vakarai pritaria Gorbačiovo ekonominei programai

Washingtonas. — Prez. Reaganas ir išrinktasis prez. Bushas pietų metu Gubernatoriaus saloje New Yorke Gorbačiovą užtikrino, jog Vakarų vadai nori, kad jo ekonominė programa pasisektų, kalbėjo administracijos oficialus pareiškėjas. I tai Gorbačiovas atsakė, jog kai kas Vakaruose nori, kad ta jo programa nepasisektų, kurią jis vadina perestroika arba persitvarkymu. Sakoma, jog Gorbačiovas, tai sakydamas, manė apie konservatorius, kurie sako, kad atstatyti ekonomiškai Sovietų Sąjungą nėra Amerikos interesas. Bet abu amerikiečiai prezidentai jam atsakė, jog tai yra filosofinis klausimas ir be pagrindo, o biurokratų yra visur.

Kariuomenės sumažinimas — nediskutuotas

Vienu metu Gorbačiovas pa-

Privatus pokalbis

Po pietų buvo privatus vadų susitikimas. Jo metu Reaganas

Pasaulis padeda nelaimėje

Maskva. — Sovietų Sąjunga paprašė Amerikos pagalbos padėti vaistais ir ieškojimo patyrumais grupėms nukentėjusiems žemės drebėjime Armėnijoje. Amerikos užsienio pagalbos skyrius tuoj pradėjo rūpintis prašoma pagalba ir pakrauti lėktuvus Kennedy aerouoste. Dabar jau manoma, kad ten galėjo žūti net iki 100,000 žmonių, nors niekas nežino mirusiųjų tikslaus skaičiaus. Gelbėtojai ir po trijų dienų girdi šauksmus iš griuvėsių, tačiau neturi įrankių, kaip juos greitai išgelbėti. Su kiekviena valanda tie šauksmai užgriauja. Maži drebėjimai dar buvo jaučiami ir penktadienį.

„Tasso“ žinių agentūra praneša, kad be pastogės liko maždaug 500,000 tūkstančių žmonių. Šeštadienį atvyko ir pats M. Gorbačiovas į katastrofos vietą ir vėliau per televiziją pasakė, kad jokia kita nelaimė pasaulyje negali prilygti šiai nelaimėi, ką jis pats savo akimis pamatęs. Žemės drebėjimas Chicago laiku prasidėjo 11:41 val. prieš pietus trečiadienį.

Chaotiška padėtis

Nuo 1940 metų Sovietų Sąjunga nebuvo priėmusi jokios paramos. Prieš tai Amerika dar yra padėjusi 1920 m., kai ten siautė badas.

Sovietų seismografo ekspertai

sako, jog šis drebėjimas buvo toks stiprus, kokio nebuvo nuo 1046 metų, kai senoji armėnų sostinė Ani buvo sugriauta. Daugelis tų trijų miestų ligoninių sugriautos. Sužeistieji nebetelpa Jerevano ligoninėse ir yra vežami net į Leningradą ir Kijevą. Daugelis kelių yra sugriauti, liko tik viena traukinio linija iš Azerbaidžano sostinės Baku į Jerevaną. Reuterio agentūra praneša, kad žuvusiųjų ieškojimas yra chaotiškas. Kai kur yra atvežtos priemonės naudoti mašinų, tačiau niekas nežino, kaip jas naudoti.

Vakarų pagalba

Pirmiausiai atvyko prancūzų 160 vyrų su 36 šunimis. Amerika taip pat išsiuntė patyrusią grupę su savo šunimis. Medicinos, palapinių, rūbų, maisto pagalba atvyko iš Britanijos, Bulgarijos, Suomijos, Šveicarijos, Italijos, Japonijos, Norvegijos ir Vakarų Vokietijos. Amerika jau pasiuntė, kaip ką tik pranešta, keturis lėktuvus su tonomis medicinikos pagalbos, o taip pat iš Turkijoje esančios bazės buvo išsiųsta parama su daktarais ir su įrankiais. Amerikos lėktuvai skrido į Jerevaną. Sovietų ambasada Washingtono atsakė, kad formalumai, kurie paprastai reikalingi užsieniečiams įvažiuoti į Sovietų Sąjungą. Ši kartą sutiko leisti skristi ir

Amerikos karo lėktuvams, kurie veža pagalbą. Sovietų Užsienio ministerijos spaudos direktorius Gennadi Gerasimovas, kalbėdamas per televiziją iš Los Angeles, pasakė, kad yra nustebe amerikiečių nuosiridumu.

Tačiau pasaulis pasipiktino Azerbaidžano jaunimo grupe, kurie džiaugėsi armėnų nelaimė — Allahas jiems atlygins teisingai.

Palaidota Beatričė

Vilnius. — Lapkričio 20 d. į paskutinę kelionę Lietuva palydėjo savo mėgstamą dainininkę Beatričę Grincevičiūtę. Atsisveikinimas įvyko konservatorijos salėje, kurioje ją pašarvotą aplankė nesuskaitomi būriai lietuvių. Visi ją vadino Beatričė, visi ją mylėjo. Čia buvo ir jos priešakiniai bendradarbiai, ir tokie pat Aklujų draugijos nariai, ir patys mažiausieji, dar taip neseniai mokykloje girdėję jos dainą. Graudu buvo, kai tyloje ji pati atsisveikino su gyvaisiais savo nemirštama Dvariono „Žvaigždute“. Ji palaidota Antakalnio kapinėse. Prie kapo duobės kalbėjo keli vyriausybės atstovai ir Lietuvos kultūrininkai.

— Japonijos socialistų partijos delegacija lankėsi Lietuvoje ir tarėsi su Centro komiteto ekonomikos skyriaus vedėju V. Jankausku ir užsienio skyriaus atstovu V. Karveliu.

„Tremtinio“ klubas Lietuvoje

Kaunas. — Didžiausioje miesto sporto salėje Kaune buvo įsteigtas „Tremtinio“ klubas. Čia susirinko žmonės iš Lietuvos miestų ir kaimų, kurie kalėjo darbo stovyklose, kalėjimuose ir gulaguose. Tylos minute jie pagerbė stalinizmo aukas, kuriomis ir patys buvo. Klubas savo padalinius įsteigė ir kituose miestuose. Jie rūpinasi buvusių tremtinių bei politinių kalinių gyvenimo sąlygų gerinimu ir stengsis padėti grįžti į Lietuvą tiems, kurie tebegyvena Sibire ar tolimoje Šiaurėje. Klubas taip pat rinks žinias apie ištremtuosius, represuotus, žuvusius, emigravusius ir užsienį, kad galėtų nustatyti stalininio teroro mastą ir aukų skaičių. Jie važiuos į tremimo vietas ir pasiūpins ten esančių lietuvių kapų priežiūrą.

Šiame steigiamajame susirinkime kalbėjęs Ministerių tarybos pirmininko pavaduotojas P. Ignatas pasakė, jog reikia padaryti, kad tremtiniais būtų skriaudos atlygintos. Pripažinti, kad teroras buvo nusikaltimas, sako Ignatas, tai dar ne viskas, reikia atstatyti ir teisingumą. Esą ruošiami nutarimai, kurie kompensuos padarytą žalą, sugrąžins prarastą turtą ir palengvins grįžimo sąlygas į Lietuvą.

Holokausto komisija

Vilnius. — Lietuvos Komunistų Centro komitetas sudarė vyriausybės komisiją, kuri tiria žmonių nužudymus 1941 m., o taip pat ir vėlesniais metais. Komisijai vadovauja Ministerių tarybos pirmininko pavaduotojas Juozas Šerys. Jos nariai yra Alfonsas Bernotas, Antanas Garmus, Jonas Gureckas, Julius Juzeliūnas, Vanda Kašauskienė, Mečys Laurinkus, Kazimieras Motieka, Arsenijus Novikovas, Jonas Prapiestis, Česlovas Sabanskis, Stasys Staciokas, Valerijonas Šadreika, Steponas Umbrasas ir Gediminas Venclova. Prokuratūroje jau iškelta viena byla dėl nusikaltimų, padarytų 1941 m. birželio 24-24 dienomis Rainių miškelyje.

Komisija gauna iš gyventojų vis naujų informacijų apie nusikaltimus, padarytus kitose vietose. Komisijos laukia ilgas ir sudėtingas darbas. Tam darbui atlikti sudarytos 5 grupės: organizacinė, įvykiams Rainių miškelyje tirti, Pravienskių žudynėms ištirti, Panevėžio žudynėms ištirti ir įvykiams kitose Lietuvos vietose tirti.

PAVERGROJE LIETUVOJE

— Vilniaus vykdomojo komiteto pirmininkas Algirdas Vileikis, pakviestas su kitų miestų pirmininkais „People to people“ organizacijos, vėl lankėsi Amerikoje. Šios kelionės tikslas — suartinti sovietų ir amerikiečių žmones, o ypač jaunimą. Šiam tikslui bus organizuojamos ekskursijos, kad amerikiečių jaunimas, atvykęs į sovietiją, pagyventų kurį laiką savo bendraamžių aplinkoje ir susipažintų su jų gyvenimu. Tie vizitai bus pavadinti „Draugystės karavano“ kelionėmis ir ten joms vadovaus miestų vykdomųjų komitetų pirmininkai.

— Panevėžio komunistų partijos pirmuoju sekretoriumi išrinktas N. Vaitkevičius, o miesto antruoju sekretoriumi A. Riabovas. Rinkimus stebėjo atvažiavęs Lietuvos Centro komiteto pirmasis sekretorius A. Brazauskas.

— Kaune įvyko partijos delegatų konferencija. Pagrindinį pranešimą perskaitė Kauno miesto pirmasis sekretorius Rimaldas Rimaitis. Pasisakyta, kad Persitvarkymo Sąjūdyje esą komunistai ne tvirtai gina partijos liniją. Konferencija pasisakė už Vytauto Didžiojo universitetą atkūrimą.

Jolanta Valeikaitė, Vilniaus valstybinio akademinio operos ir baletu teatro solistė šokėja, garsėja užsienio teatruose, laimėdama pirmąsias vietas. Neseniai ji dalyvavo dviejose konkursuose — Varnos tarptautiniame ir pačioje sąjungoje ir buvo gerai įvertinta už solinį šoki. Paryžiuje ji labai gerai įvertinta ir pakviesta šokti laureatų spektaklyje.

— Lietuvos žurnalistų sąjunga pradėjo minėti Vinco Kudirkos sukaktis — gimimo ir šimtmetį, kai pasirodė pirmasis jo redaguotas „Varpo“ numeris. Tautinio atgimimo veikėja jie pirmiausiai pagerbė, apsilankydami Vinco Kudirkos gimtinėje Paežeriuose, padėdami gėlių prie jo paminklo ir Šakių kultūros namuose surengdami iškilnų Kudirkos vakarą.

— Lietuvių tautos atgimimo patriarcho Jono Basanavičiaus gimimo 120-osioms metinėms medali sukūrė dail. Erikas Varnas. Siemėt jis jį nuliejo iš bronzos ir įteikė Lietuvos Persitvarkymo sąjūdžio suvažiavimui.

— Kaune buvo surengtas poeto Kazio Binkio 95-sis gimtadienio paminėjimas, du vakarus skaitant jo poeziją ir duodant ištraukas iš jo teatro veikėlių.

— Anykščiuose pastatytas naujas „Ramybės“ gyvenamasis rajonas, kuriame yra du vaikų darželiai, poliklinika, kultūros namai, prekybos ir visuomeninio maitinimo centras, baldų parduotuvė. Atnaujinta A. Baranauko aikštė, pastatyta nauja Šventosios upės krantinė ir įrengti fontanai.

KALENDORIUS

Gruodžio 13 d.: Orestas, Liucija, Kastytis, Otilija, Eiviltė, Dulnė.

Gruodžio 14 d.: Alfredas, Fortūnas, Aimis, Trainaitis, Žvangutė.

ORAS CHICAGOJE

Saulė teka 7:08, leidžiasi 4:20. Temperatūra dieną 33 l., naktį 22 l.

KELIAS Į SVEIKATĄ

NESIRGTI IR SVEIKTI PAJĖGUMO UGDYMAS
KELIAS Į SVEIKATĄ, 6515 So. California Ave., Chicago, IL 60629
JONAS ADOMAVIČIUS, M.D.

GERASIS CHOLESTEROLIS — ŠIRDIES ANGELAS SARGAS (46)

Kuo daugiau kraujyje randasi gerojo (HDL) cholesterolio, tuo mažiau susirgti širdies atakomis.

Prof. Seymour M. Sabasin, M.D.

Epidemiologinės studijos rodo, kad pagausėjęs kiekis kraujyje vienos rūšies cholesterolio, vadinamo high-density lipoprotein, trumpai HDL, o parankumo dėlei čia ji vadiname geruoju, rėšasi su didesne apsauga prieš arteriosklerozės išsivystymą ir tuo pačiu prieš širdies arterijų priskretimą ir nuo to gaunama širdies ataka. Tas gerasis cholesterolis yra cholesterolio transportacijos, išnešiojimo padarinys.

Taip tvirtina Chicagoje Šv. Luko ligoninėje dirbąs ir Rush universitete profesorius virškinimo trakto ligų žinovas gydytojas Seymour M. Sabasin. Jo patyrimas tegul paskatins mus visus daugini gerojo cholesterolio kiekį savo kraujyje ir tuomet saugoti savas širdis nuo atakos ir smegenis nuo paralyžiaus (stroko).

Kraujas riebeja — širdies ataka su paralyžiumi artėja

Mediciniškai pasaulyje vienas kruopščiausiai atliktų tyrimų yra vadinamas Framingham studija. Jo tikslas buvo suvokti kraujo riebalų (ypač cholesterolio) gausos sąsają su širdies arterijų priskretimu. Štai tos Framingham studijos duomenų santrauka.

1. Mediciniškai tyrimas tęsėsi ištisą tuziną metų su tūkstančiais, vyrų, dalyvavusių toje studijoje.

2. Kuo daugiau randasi kraujyje gerojo — HDL cholesterolio, tuo esti mažesnis pavojus dėl širdies raumens arterijų priskretimo — arteriosklerozės.

3. Geras poveikis gerojo — HDL cholesterolio nemažėja laikui bėgant.

4. Gerojo — HDL cholesterolio naudingas veikimas minėta prasme pasireiškia visokio jo kraujyje esamo kiekio, tik jis turi būti nemažesnis kaip 35 mg%. Tą patvirtina ir naujausi tyrimai: toks 35 mg% jo kiekis kraujyje laikomas saugančiu nuo sklerozės. O jo 60-80 mg% kiekis yra laikomas visiškai apsaugančiu („protective“) nuo širdies kraujagyslių priskretimo ir tuo pačiu nuo širdies atakos.

Mums lietuviams reikia stengtis gerojo cholesterolio turėti daugiau negu 35 mg%, nežiūrint kiek bus bendro cholesterolio. Pastarąjį reikia mažinti pasninkišku maistu, tada ims gausėti gerasis cholesterolis. Jį gausinkime iki 80 mg%, tik tada galėsime mediciniškai

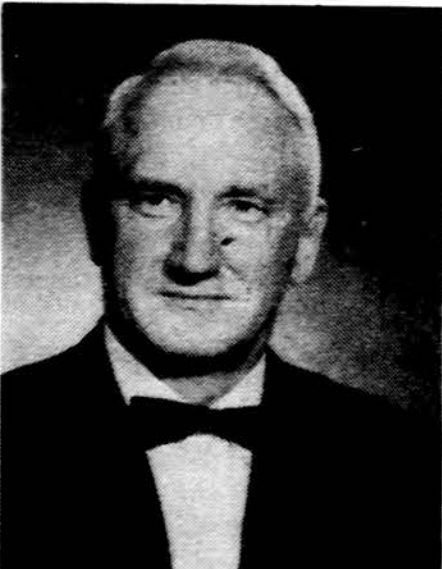
niškas vadeles kiek atleisti. Tik jokių būdų ne anksčiau, net ir per šias šventes bei Naujuosius metus neatleiskime minėtų vadelių, kad savo širdies vežimo nenuvairuotume į griovį pakelėje.

Ne tik Framingham studijos, bet ir kiti atlikti tyrimai patvirtina gerojo — HDL cholesterolio teigiamą veikimą saugantis nuo sklerozės.

Taip kiekvienam lietuviui ir neliko nieko kito daryti, kaip gintis nuo per aštraus širdies giltinės dalgio, prisilaikant (ne vien tik per Kūčias) skanaus, lengvo ir visam kūnui, ne vien širdžiai ir smegenims sveiko pasninkiško, širdį nuo atakos, o smegenis nuo paralyžiaus (stroko) saugančio maisto.

Tik laiku pradėtas valgyti geras maistas saugo širdį ir smegenis

Pradėkime išmintingai elgtis: imkime apsieiti be gyvulinės kilmės riebalų ir be cholesterolio pertekusio maisto laiku, dar negirdėdami už lango širdies giltinės dalgio galandinimo, nes tada jau net ir devyni širdies ligų žinovai Nemickai mažai ką bėpados.

Štai šitaip atrodo ir jaučiasi trykštančios sveikatos pensininkas, pieninis vegetaras Petras Beinarauskas. Jis savo daugiau kaip 200 mg% cholesterolio riebių kraują suliesino iki 178 pasninkiška misdamas ir neatsidžiaugia tokia elgsena, nes tuo teikia savo kūnui dvigubus šarvus, ginančius širdį nuo atakos, o smegenis nuo paralyžiaus (stroko).

Nuotr. žmonos Irenos

Su šiomis besiantinančiomis šventėmis turime kiekvienas lietuvis atgimti sveikam gyvenimui: turime savo galvos kompiuterį, ten esamoje juostoje, plokštelėje ištrinti senoviską palinkimą dešioms, kiaušienai ir taukams, ir įrašyti, išprogramuoti elgesį, kuris gausint gerojo, HDL cholesterolio kiekį. Reikia išprogramuoti pasninkiško maisto prisilaikymą visur ir visada — net per gimtadienius, vestuves bei šventes.

Taip elgiantis bus mums visiems ir paverttiems tėvynainiams geriau, kai čia lietuvis ilgo amžiaus sulaukęs bus gūvus, sumanus ir kitiems paslaugus, o ne gyvu lavonu pavirtęs. Todėl nieko nelaukdami, visi iki vieno, vienas kitą pralenkdami, griebkime pasninkišku maistu gausinti gerojo, HDL cholesterolio kiekį savo kraujyje iki 80 mg%.

Lik sveikas trynys, svieste ir grietinė su taukais!

Tokio gėrio atsiekimui neieškime vienam keliais eiti,

Tik neapsisviesiusieji ir nusiteikimais nesutvarkiusieji pasimeta gyvenime: čia jie nesiorientuoja ką valgyti: daktarai ragina laikytis liesaus maisto, o prekybininkai perša kumpius, steikus, dešras, ledus, saldų pieną, riebius sūrus... Gūvus mūsiškis saugosi širdies atakos ir paralyžiaus (stroko) skaniu augaliniu maistu apsidamas be cholesterolio gausos.

kryžiatotis, dejuoti bei kitaip kankintis: pakaks vien normalaus lietuviško kompiuterio ir lietuviškai žmoniškai nusiteikimo.

Pieniškai, kiaušiniškai pasninkiškas maistas yra skanus, sotus, sveikas, o kas svarbiausia: apsaugo nuo arčiausios dabartinės šiam krašte giltinės per ankstyvo dalgio. Taigi, visi be išimties šių ateinančių Gimi-mo švenčių proga per pasninkšką maistą (ALVUDO die-liu) atgimkime savo širdžių ir smegenų apsaugai nuo prieš-laikinės sklerozės.

Koks dar, kol kas, dabar amerikiečiui peršamas maistas, toks jis lietuviui jau seniai netinka, nes dabartinis amerikietišku maistu joks lietuvis nesuliesins savo kraujo cholesterolio iki 130 mg% ir gerojo cholesterolio, HDL nepagausins iki 80. Todėl sudiev kvietkeli — trynys, svieste, grietinė, mėsa, žuvis, taukai... Kol aš ar Tamsta bei anas mūsiškis sulauksime cholesterolio 130, o gerojo jo, HDL 80, tol su minėtais visais lietuviško gomurio linksmin-tojais sudiev, sudiev, sudiev! Skaudus, kadaise buvo lietuviui pukelevičiūtiškas atsiveikini-mas su pievom žaliom ir ievom žydinčiom, o dabartinis atsiveikininimas su gomuriniaiis širdies žudikais yra žmogui širdies ir smegenų sveikatą, tą brangiausią lietuviu nuosavybę, apsaugantis elgesys. Todėl su jais net ir per Kalėdas bei Naujuosius Metus — taip pat sudiev!

Kokiu būdu gerasis, HDL cholesterolis saugo širdį ir smegenis?

Dabartinė medicina dar tikrai nežino, kaip gerojo cholesterolio apsauga išsivysto. Manoma, kad HDL cholesterolis veikia kaip gatvių valytojas. Esmeje jis šalina iš kūno audinių choleste-rolį ir perkelia jį į blogąjį (low-density lipoprotein, LDL). Pastarasis per kepenis yra šalinamas lauk iš kūno su šlapimu.

Kas didina gerojo cholesterolio kiekį? Fizinis aktyvumas: darbas, mankšta; alkoholis (tačiau, kadangi jis daugiausiai kenkia kitiems or-ganams negu padeda širdžiai ar smegenims, jis nevertinamas net mažais kiekiais, nes jo blogi po-veikiai persveria geruosius); paveldėjimas; niacinas, med-vadinamas „nicotinic acid“ (tai vitaminas, ne tabakoje esąs nikotinas); heparin (kraują skystinantis vaistas).

Iš jų praktiškai pritaikomas žmogaus gyvenime, didinant gėrąjį, HDL cholesterolį, yra tik fizinis aktyvumas (darbas-mankšta) ir vitaminas niacinas.

Kas mažina gerojo chole-

terolio kiekį? Rūkymas, nu-tukimas, cukraligė (diabetas) ir maistas, gausus miltais-krak-molu.

Visų tų gerojo, HDL chole-sterolio priešų kiekvienas žmogus gali nepraktikuoti: nepersivalgyti, nerūkyti, pyra-gais, pyragaičiais per daug nesigardijuoti. Svoris mažinamas darbu, mankšta ir nepersivalgy-mu. Cukraligę kontroliuojama (ji nėra pagydoma) mankšta, vaikščiavimu, darbu ir vengiant saldumynų bei kontroliuojant miltinių — krakmolinių valgių naudojimą.

Kaip aš galiu padidinti ge-rojo, HDL cholesterolio kiekį savo kraujyje? Prof. Sabasin tvirtina, kad netingniau — mankštinantis ir nerūkant galima pagausinti gerojo, HDL cholesterolio kiekį kraujyje. Dr. Stuart W. Weidman irgi teigia, kad riste bėgimas („jogging“) 10 mylių per savaitę pakelia

gerojo, HDL cholesterolio kiekį dešimčia procentų.

Aišku, pasninkiškas maistas ir reikale vitaminas niacinas taip pat gerai tam reikalui pasi-tarnaus.

Koks gerojo, HDL choleste-rolio kiekis pajėgia saugoti širdį nuo sklerozės? Prof. Sabasin mano, kad jau net pen-kiais procentais pagausėjęs ge-rasis, HDL cholesterolis reikšmingai padidina širdies apsaugą nuo atakos. Pagal jį, normalus, jau saugus širdį nuo atakos gerojo, HDL choleste-rolio kiekis yra 40 mg% (nuo 30 iki 50). Didelių skaičių pacien-tų studijos rodo, kad dešimčia procentų pagausinus gerojo, HDL cholesterolio kiekį savo kraujyje, galima širdį labai gerai, saugiai ginti nuo atakos. Šie naujausi tyrimai tuo reikalu teigia, kad 60-80 mg% to chole-sterolio kiekis kraujyje geriau-siai gina širdį nuo atakos ir sme-genis nuo paralyžiaus (stroko).

Kiekvienas lietuvis geriausiai pasielgs, jei pirmiausia be vais-tų, o vien pasninkišku maistu (ALVUDO dieta) ir darbu, mankšta gausins savo kraujyje gerojo, HDL cholesterolio kiekį ir tuomet saugosis nuo širdies atakos ir smegenų pakenkimo, kuris pasireiškia vienos kūno pusės paralyžiumi, stroku.

Išvada. Vieno universiteto du profesorai: S. M. Sabasin, M.D., ir S. W. Weidman, Ph.D., sava praktika pasiremami tvirtina, kad geriausiai širdis apsaugoma nuo atakos, pagausinant gerojo, HDL cholesterolio kiekį krau-juje tinkamu — pasninkišku maistu ir mankšta: darbu, riste bėgimu, ar dviračiu važia-vimu. Pensininkams, žinoma, prieinamiausias mankštos būdas yra vaikščiojimas.

Todėl visi lietuvių atgimkime lietuviškesnei elgsenai: apsi-eidami be gyvulinį riebalų, be mėsų, gausių cholesteroliu ir gyvuliniais taukais, netingi-niaudami (taip pamėgtas visų cholesterolio kiekį kraujyje, nerūkydami, taip pat negirtaudami, tai net be vaistų galėsime apsaugo-ti savas širdis nuo atakos, o

LATVIJA TELEVIZIJOJE

K. BARONAS

Mūsų korespondentas Europoje

Lapkričio mėn. 25 d. Vakarų Vokietijos antras kanalas „Ausland journal — užsienio žurnalo“ programos dalį pasky-rė mūsų šiaurės kaimynei. Komentatorius, parodęs trijų Pabaltijo valstybių žemėlapi priminė, kad tuo pačiu metu, kaip ir Kaukaze, taip ir šiose valstybėse, didėja neramumai, reikalaujant nepriklausomybės.

Filmą iš šiandieninio Latvijos gyvenimo pagamino britai, paskolindami jį vokiečiams. Spėju, kad britai filmavo Lat-vijos nepriklausomybės šventės progą, kadangi prie laisvės paminklo, aiškiai buvo matomas užrašas „Tevzemei un Brīvībai“, Latvijos vėliavos, gie-damas himnas, kuris vokiečio teigimu, vaidina labai didelę rolę šiandieniniame krašto gyvenime. Moterys tautiniais rūbais, nepriklausomybės laikų ištraukos. Spėju, kad tai dainų šventė, kadangi matomi choristai.

Kasdieninis gyvenimas — eilės prie krautuvų. Danutė (vokietis sako Danuta) valandą laiko stovi prie kepyklos. Iš jos eina į turgų, vėl į mėsinę, tačiau ir prie jos eilė. Vaziuoja į užmiestį, kur vienoje krau-tuveje randa kiaušulės papilvę. Maistui į dieną skiriami 4 rb. Danutė iki paskutinės kapeikos juos ir išleido. Ji yra laiminga, turėdama savo virtuvę (labai mažytę), tačiau tualetiniu kam-bariu dalinasi trys šeimos. Vyras su britais kalba angliškai (vertimas eina vokiškai), tačiau nenugirda jo profesijos. Jo

mėnesinis atlyginimas 250 rb. Reiškiamas protestas prieš atvykėlius rusus, kurie yra pro-teguojami, gaudami tuoj pat la-bai gerus butus.

Juris Bajras, sąjūdžio vado-vas, taip pat kalba angliškai, sakydamas, kad latviai savo problemas nori patys spręsti. Rodoma demonstracija vakare. Vėl tas pats J. B. sako, kad prieš metus, tas būtų neįmanoma. Progresas yra milžiniškas. Tau-ta reikalauja suvereniteto ir M. Gorbačiovas negali nuo to latvių sulaukyti.

Po dviejų valandų, kasdieni-nėse vakaro žiniuose, parodžius Azarbaidžano ir Armėnijos įvykių vaizdus, pranešėjas pasakė, kad ir „Litauer“ — lietuvių nerimauja, siekdami sau laisvės.

LIETUVA PASAULINĖJE LITERATŪROJE

Alfonso Šešplaukis-Tyruolis

Ką Lietuva yra davusi kitų tautų literatūrai savo istorija, gamtovaiz-džių ir žmonių papročiais pirmą kartą panagrinėta Alfonso Šešplau-kio-Tyruolio knygoje

LIETUVA PASAULINĖJE LITERATŪROJE

Išleido Lituanistikos tyrimo ir stu-dijų centras Chicagoje. 244 psl. Knygos kaina 8 dol., su persiuntimu 9.50 dol. Illinois gyventojai moka 10.14 dol. Gaunama DRAUGE ir pas knygų platintojus.

DRAUGAS

THE LITHUANIAN WORLD WIDE DAILY (USPS-161000)

Published daily except Sundays and Mondays, Legal Holidays, the Tuesdays following Monday observance of Legal Holidays as well as Dec. 26th and Jan. 2nd by the Lithuanian Catholic Press Society, 4545 W. 63rd Street, Chicago, IL 60629-5589.

Second class postage paid at Chicago, IL.

Subscription Rates: \$70.00. Foreign countries \$70.00.

Postmaster: Send address changes to Draugas — 4545 W. 63rd St., Chicago, IL 60629.

Pašto išlaidas mažinant, pakvitavimai už gautas prenumeras nesunčiami. Ant DRAUGO prie kiekvieno skaitytojo adreso, gavus iš jo mokėstį, atžymima, iki kada yra užsimokėjęs.

DRAUGO prenumerata mokama iš anksto

	metams	½ metų	3 mėn.
U.S.A.	\$70.00	\$40.00	\$25.00
Kanadoje (U.S.A. dol.)	\$70.00	\$40.00	\$25.00
Užsienyje (U.S.A. dol.)	\$70.00	\$40.00	\$25.00
Savaitinis (Šešt. pried)	\$40.00	\$25.00	

• Administracija dirba kasdien nuo 8:30 iki 4:30, šeštadieniais nuo 8:30 iki 12:00.
• Redakcija dirba kasdien nuo 8:30-4:00; šeštadieniais nedirba.

• Redakcija straipsnius taisyso savo nuožūra. Nesunaudoję straipsnių nesaugo. Juos grąžina tik iš anksto susitarus. Redakcija už skelbimų turinį neatsako. Skelbi-mų kainos prisiunčiamos gavus prašymą.

smegenis nuo stroko. O kai pri-sieis už vaisto griebtis, nau-dosime kuo mažiausiai kenks-mingą ir geriausiai gerąjį, HDL cholesterolį gausinantį vitaminą niaciną.

Pasiskaityti. Seymour M. Sa-basin, M.D. and Stuart W. Weidman, Ph.D.: *HDL Com-ments and Controversies*, No. 1, St. Luke's Medical Center, Chicago, Ill.

DR. LINAS A. SIDRYS
AKIJ LIGOS, CHIRURGIA
2636 W. 71st Street
Susitarimui: treč., ketv., šešt.
436-5566

DR. ŽIBUTĖ ZAPARACKAS
DR. PAUL KNEPPER
AKIJ LIGOS — CHIRURGIA
166 East Superior, Suite 402
Valandos pagal susitarimą
Tel. — 337-1285

DR. VIJAY BAJAI, M.D., S.C.
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
SPECIALYBĖ — VIDAUS LIGOS
IR ODOS CHIRURGIA
(Augliai nuimami kabinete)
Priklauso Holy Cross ir Christ ligoninėms
2434 W. 71 Street, Chicago
Tel. 434-5849 (veikia 24 val.)
Pirm., antr., ketv., penkt. nuo 12 iki 6 v.v.

Ofs. 735-4477;
Rez. 246-0067; arba 246-6581
DR. E. DECKYS
GYDYTOJA IR CHIRURGE
SPECIALYBĖ — NERVŲ IR
EMOCINIS LIGOS
CRAWFORD MEDICAL BUILDING
6449 So. Pulaski Road
Valandos pagal susitarimą

DR. A. B. GLEVECKAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
SPECIALYBĖ — AKIJ LIGOS
3900 W. 95 St.
Tel. 422-0101
Valandos pagal susitarimą

Kabineto tel. — 582-0221
DR. JANINA JAKŠEVIČIUS
JOKŠA
VAIKŲ LIGOS
6441 S. Pulaski Rd.
Valandos pagal susitarimą

DR. ALGIRDAS KAVALIŪNAS
Specialybė vidaus ir kraujo ligos
Nechirurginis išsiplėtusių venų
ir hemoroidų gydymas
5540 S. Pulaski Road. Tel. 585-2802
Valandos pagal susitarimą
Penkt., antr., ketv. ir penkt.
Reikalui esant atvažiuoju ir į namus

DR. JOVITA KERELIS
Dantų Gydytoja
2659 W. 59th St., Chicago, IL
Tel. 476-2112
9525 S. 79th Ave., Hickory Hills, IL.
Tel. 598-9101
Val. pagal susitarimą

Tel. kabineto ir buto: Olympic 2-4159
DR. P. KISIELIUS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
1443 So. 50th Ave., Cicero
Kasdien 1 iki 8 val vak.
išskyrus treč. Šešt. 12 iki 4 val. popiet

DR. PETRAS V. KISIELIUS
DR. EUGENE MCENERLY
DR. JAMES BURDEN
INKSTŲ, PUSLIS IR PROSTATOS
GYDYMAS BEI CHIRURGIA
155 N. Michigan Ave., Suite 324 Ir
5635 S. Pulaski Rd., Chicago, IL
Tel. 565-2960 (veikia 24 val.)
Valandos pagal susitarimą

DR. IRENA KURAS
KŪDIŲ IR VAIKŲ LIGOS
SPECIALISTE
MEDICAL BUILDING
3200 W. 81st Street
Kabineto tel. RE 7-1168;
Rezid. 385-4811

Dr. Tumasonio kabineta perėmė
DR. S. LAL
SPECIALYBĖ — VIDAUS LIGOS
2454 W. 71st Street
434-2123
Pirm. 2-7. Antr. ir
ketv. 9-12. Penkt. 2-7

Kab. tel. LU 5-0348; Rez. PR 9-5533
DR. FRANCIS MAŽEIKA
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
4255 W. 63rd St.

Val. pagal susitarimą: pirm. ir ketv. 12-4
6-9; antr. 12-6; penkt. 10-12; 1-6.

Kab. tel. 471-3300; rez. 442-8297
VIDAS J. NEMICKAS, M.D.
KARDIOLOGAS — ŠIRDIES LIGOS
7722 S. Kedzie Ave.,
Chicago, IL 60652
Pirm., antr., ketv. ir penkt.
pagal susitarimą

Cardiac Diagnosis, Ltd.
Marquette Medical Building
6132 S. Kedzie
Chicago, IL 60629
Tel. 436-7700

RIMGAUDAS NEMICKAS, M.D.
S. PRASAD TUMMALA, M.D.
SURENDER KUMAR, M.D.
Širdies ir Kraujagyslių Ligos
Valandos pagal susitarimą

Namų 584-5527
DR. ALGIS PAULIUS
ORTOPEDINIS LIGOS
CHIRURGIA
6132 S. Kedzie, Chicago, Ill.
Tel. 925-2670
1185 Dundee Ave., Elgin, Ill. 60120
Tel. 742-0255
Valandos pagal susitarimą

DR. L. D. PETREIKIS
DANTŲ GYDYTOJA
9055 S. Roberts Rd., Hickory Hills, IL
1 mylia į vakarus nuo Harlem Ave.
Tel. 598-4055
Valandos pagal susitarimą

DR. FRANK PLECKAS
(Kalba lietuviškai)
OPTOMETRISTAS
Tikrina akis, Pritaiko akinius ir
„Contact lenses“
2618 W. 71st St. — Tel. 737-5149
Val. pagal susitarimą. Uždaryta treč.

Dr. Tumasonio kabineta perėmė
T. RAMA, M.D.
Specialybė — Chirurgija
2454 West 71st Street
Tel. 434-1818 — Rez. 852-0889
Val.: pirm., antr. ketv. ir penkt.
3 iki 7 v.v. Tik susitarus

DR. ANTANAS G. RAZMA
Specialybė — Vidaus ir plaučių ligos
2636 W. 71st St., Chicago, Ill.
Tel.: 436-0100
11800 Southwest Highway
Palos Heights, Ill. 60463
(312) 361-0220 (312) 361-0222

DR. LEONAS SEIBUTIS
INKSTŲ, PUSLIS IR
PROSTATO CHIRURGIA
2656 W. 63rd Street
Val.: antr. 1-4 v. p.p. ir ketv. 2-5 v. p.p.
* Šešt. pagal susitarimą
Kabineto tel. 776-2880, rez. 448-5545

EDMUNDAS VIŽINAS, M.D., S.C.
Specialybė — Vidaus ligų gydytojas
Kalbame lietuviškai
6165 S. Archer Ave. (prie Austin)
Valandos pagal susitarimą
Tel. 585-7755

Profesoriai Rush University Medical College, Chicago, Ill., Seymour M. Sabasin, M.D., ir Stuart W. Weidman, Ph.D. pasisako gerojo (HDL) cholesterolio reikšmės reikalu mediciniškoje spaudoje.

TAUTINĖS MAŽUMOS

Kad šis klausimas būtų aiškesnis, pradžiū truputį statistikos. 1987.1.1 okup. Lietuvoje buvo 3,641,000 gyventojų. Dabar šis skaičius yra pakilęs gal iki 3.7 mil. Neturime tikslų ir naujų duomenų apie pasiskirstymą tautybėmis. Teks naudotis 1979 m. surašymo duomenimis ir apytiksliais skaičiais. Lietuviai sudaro apie 80% visų gyventojų. Taigi jų yra apie 2.9 mil., nelietuvių — apie 727,000. Lietuvoje gyvena 93 tautybių žmonės, bet didžiausios tautinės grupės yra šios: lietuviai, rusai — 8.9%, lenkai ir lenkuojantieji lietuviai — 7.3%, gudai — 1.7%, ukrainiečiai — 0.9%, žydai — 0.4%. Kitos tautinės mažumos (po kelių tūkstančių): latviai, totoriai, vokiečiai, tigonai...

Rusai yra didžiausia po lietuvių tautinė grupė. Ją sudaro iš senesnių laikų gyvenę rusai ir naujieji pokario meto kolonistai. Šiuo metu jų yra apie 320,000. Vilniuje, Kaune, Klaipėdoje gyvena 61% visų Lietuvos rusų. Bet jų nemažai yra ir šiuose rajonuose: Zarasų — 21.7%, Ignalinos — 19.7%, Jonavos — 16.9%, Trakų — 10.6%, Vilniaus — 8.8%, Rokiškio — 8%.

1985 m. žiniomis, Lietuvoje buvo leidžiami rusų kalba 25 laikraščiai, 8 žurnalai. Yra daug mokyklų su dėstomąja rusų kalba, kitose, kur yra šiek tiek rusų mokinių, specialios klasės rusų kalba. Iš viso rusiškas mokyklas lanko 13% visų Lietuvos mokinių. Rusai Lietuvoje yra užėmę labai aukštas valstybines pozicijas.

Lenkų ir lenkuojančių lietuvių dabar Lietuvoje yra apie 250,000. Pusė šios tautybės gyvena miestuose. Vilniuje jie sudaro 18%. Nemaža jų yra Vilniaus, Šalčininkų, Trakų, Švenčionių rajonuose. 1985 m. žiniomis, Lietuvoje veikė 49 lenkiškos mokyklos, keliasdešimt kalbinių mišrių mokyklų. Iš viso lenkiškai mokėsi 11,218 mokinių.

Šios dvi tautinės mažumos kelia Lietuvai, o dabar ypač Persitvarkymo sąjūdžiui nemažą problemą, nes yra agresyvios. Problemos iškilo, kai buvo pradėta įstatymiškai būdu įteisinti lietuvių kalbą, kaip valstybinę. Pirmiausia tam eik priešintis rusų dauguma, nes jie jaučiasi „krašto šeimininkai“. Bet ne visų rusų nusistatymas vienodas. Šiuo atveju mums įdomus lituanisto Arnoldo Pirockino (gim. 1931 m. Jurbarko apylinkėse) rašinys, paskelbtas KJT Nr. 220. Autorius, pats rusiškos kilmės, bet nuširdus Lietuvos mylėtojas, rašo: „Iš rusų lengviausiai valstybinės lietuvių kalbos įteisinimą priėmė tie, kurie ją jau moka. Tai daugiausia rusai, kurie yra seni Lietuvos gyventojai ar kurie dėl įvairių aplinkybių (gyvena rajonuose ar mišrioje šeimoje) ją išmoko. Jie, artimiau pažindami lietuvių, nebūkštąja dėl savo ateities Lietuvoje: Lietuva nedidelė, bet duonos visada užteko darbo žmonėms. Esama ir palyginti nedidelės labai kultūringos rusų grupės, kuri, kad ir nemokėdama lietuvių kalbos, pripažįsta siekimą įteisingai valstybinę lietuvių kalbą pagrįsta ir yra pasiryžę šiai mokyti ir ją išmokyti. Su šiuo kategorijų rusais konfliktų lietuviams neturės“. Toliau įžvalgas autorius teigia: „Kitas dalykas tie atbėgę rusai, kurie lietuvių kalbos iš principo nenori mokytis. O jų, ypač Vilniuje ir Klaipėdoje, nemaža“. Tai daugiausia pokario metais į Lietuvą atkelti rusai kolonistai, paskirti įvairių žinybų vir-

šininkais, turį „šiltas tarnabas“. Lietuvių kalbos nemokėjimas dabar gresia jiems netikti gerai apmokamų vietų. O „daliai jų, ko gera, dar iškis stalinizmo aktyvistų dokumentus“. Jie vertė lietuvių tarnautojus ir įstaigų interesus kalbėti tik rusiškai, o dabar „korta atvirto“ atvirkščiai. A. Pirockinas teigia, kad „šios kategorijos internacionalistai“ užvers centrinės Tarybų Sąjungos instancijas pasibaisėtinais raštais dėl lietuvių nacionalizmo, ekstremizmo. Jie nevens ne provokacijų, prasimanyčių“. A. Pirockino žodžiai teisingi, ką rodo faktas, kad rusų ir lenkų tautiniai ekstremistai neįsijungė į Lietuvos Persitvarkymo sąjūdį, bet sudarė atskirą organizaciją trikalbiu vardu — „Vienybė“, „Jedinstvo“, „Jednosć“. Jie deklaruoja, kad „Jedinstvo“ kovos prieš tariamą rusų ir lenkų tautybių diskriminaciją, kurios nebuvo ir nėra.

Lenkų tautinės mažumos reikalai Lietuvoje, žinoma, sudėtingi. Jei Lietuvos rusų 37% moka lietuviškai kalbėti, tai tik 12% lenkų ir lenkuojančių užsirašė moką lietuviškai. Iš tiesų šis procentas yra nepalyginamai didesnis. Jeigu Lietuvos rusus prieš lietuvių remia Maskva, tai Lietuvos lenkus — Varšuva ir Maskva. Neseniai buvo paskelbtas viešas Maskvos pareiškimas, kad Vilniuje steigiamas Lenkijos generalinis konsulas ir lenkų kultūros centras.

Su lenkais ilgus amžius lietuviai gyveno vienoje valstybėje ir buvome „suboliuoti“. Tačiau A. Pirockinas teisingai pastebėjo, „bet, antra vertus, nereikia užmiršti, kad patys bjauriausi nesutarimai esti tarp brolių“. Toliau minėtas autorius rašo, „kad Vilniaus ir jo regiono lenkai nevienodai žiūrį į lietuvių pastangas atgauti lygias kalbos teises Lietuvoje. Esą daugelis lenkų puikiai kalba lietuviškai, neniekina kalbos, nevadina ją „poganską jazyk“, nevadina lietuvių chamais, kaip darė lenkų patriotai XIX-XX a. sąvartoje. Per 40 pokario metų Lietuvos lenkų dauguma pripratęs prie lietuvių ir su jais draugiškai sugyvena. Tačiau, „kai lietuviai pakilo kovoti dėl savo kalbos teisių Lietuvoje, dalis lenkų nedviprasmiškai stėjo prieš“.

Mažesnės Lietuvos tautinės mažumos, įskaitant stambesnius sąjūdį (gudus, žydus), problemų sąjūdžiui nekyla. Šiuo požiūriu mums įdomus gruzino Zurabo Džavachishvilio rašinys, antraštė „Talantas mylėti“ (KJT Nr. 220).

Tai 28 metų Tbilisio universiteto absolventas, filologas. Ketverius metus stažavo Vilniaus u-te, studijavo lietuvių kalbą, užsiėmė vertimais. Vedė lietuvaite, namie kalba lietuviškai. Jis rašo: „Gruzinais sakoma: „Iš kokių kaimų atvažiuai, tokią keptuvę ir užsidek“. Su šia teise be nepasiginčysi. Kitą tautą, jos tradicijas ir kultūrą, jos buitį ir papročius galima pažinti, suvokti tik tada, kada tu priimi ją tokią, kokia ji yra, nerinkdamas kas tau tinka, o kas ne. Tik tuomet atrasi naują stebuklingą įvairiaspalvį pasaulį, o atėjęs pamirsi. Ir tik pamiręs rasi jame vietą sau... Kalbėti su lietuviu — ju kalba ne tik įmanoma — reikia“. Lietuviai niekada nesiskriaudė ir dabar nesiruošia skriausti savo tautinių mažumų, bet ir jos neturi skriausti Lietuvos ir lietuvių“.

b. kv.

SĄJŪDIS IR VIENYBĖ

Lietuvos Persitvarkymo sąjūdžio suvažiavime spalio 22-23 d. Vilniuje dalyvavo kaip svečiai. Tenai nemažai pasisakyta apie vienybę. Bet iš tikrųjų vyko aštri kova dėl sąjūdžio likimo. Išvardinsiu šios kovos dalyvius kitą kartą, atpasakosiu kovos eigą bei pasekmes.

Bet pirmą išskelsiu pavyzdį, kad būtų aišku, kas iš tikrųjų yra vienybė. Septyni politiniai kaliniai dar nėra sugrįžę į Lietuvą. Vilniuje pradėtas bado streikas išreikalaujanti kaliniams laisvę. Reikalavimai turėjo būti iškelti per rugsėjo 28 d. mitingą, kurį sušaukė Lietuvos Laisvės lyga. Kariniai daliniai žiauriai išvaikė mitingą. Tačiau Lietuvos Persitvarkymo sąjūdis iš karto užstojo lygą, ir buvo paskirta komisija iširti rugsėjo 28 d. įvykius. Komisija nusprendė, kad dalinius neteisėtai iškviėtę Lietuvos komunistų partijos centro komiteto pirmininkas Songaila ir jo pavaduotojas Mitkinas.

Proga pasinaudojo sąjūdžio šalininkas Algirdas Brazauskas — jam pavyko pašalinti savo pirmtakus ir tapti nauju pirmininku. Taigi vienaip ar kitaip įvairiausios jėgos prisidėjo prie Songailos ir Mitkino pašalinimo. Kad ir joms nesusitarus, jų visų trokšta Lietuvos nepriklausomybės, nors jos įvairiai siekia ir ją net priešingai supranta. Tame ir vienybė — ne kad visi tą patį veikia, bet kad darniai veikia. Vienybė yra pagarba kitų veiklai ir įnašui. Ji yra kada, kartu dirba ir žaltys ir beždžionė, vilkas ir voverė.

Visi džiaugėsi dėl pasiekimų vyriausybėje. Bet visgi suvažiavime vyko kova: ar sąjūdis bus faktiškai nepriklausomas nuo Brazausko ir naujos ok. Lietuvos vyriausybės. Stalinistai arba tiksliau — brežnevistai kol kas ir yra visų bendras priešas. Jie Gorbachio programą sutinka kaip pasikėsinimą į jų valdą. Visgi net ir iš jų gali būti nauda Lietuvai, kada teks ir priešintis Gorbachio programai. Jų tarpe Songaila, Mitkinas ir Lietuvos Aukščiausios tarybos prezidentas Astrauskas. Jų tarpe yra taip pat daugumos rajonų karaliukai.

Vyriausybiniškai spiečiasi aplink Brazauską. Jie tesiekia psichologinių pasiekimų Lietuvos gyvenime. Tai yra, kad valdžioje būtų šviesūs žmonės, kad turėtų liaudies pritarimą, kad plazdėtų tautiniai jausmai, kad ekonomija pagyvetų, bet kad visa tai liktų komunistų partijos tvirtroje priežiūroje. Jų tarpe yra „Gimtojo Krašto“ redaktorius Algimantas Čekuolis ir rašytojas Vytautas Petkevičius. Jie du arti valdžios. Žinau, kaip Čekuolis iš anksto pasigyrė tą vakarą, kada Brazauskas slapta išskrido į Maskvą „patepimo“. Lietuvos centro komitetas „išrinko“ Brazauską tik kitą dieną.

Dar kitą dieną Brazauskas spaudos konferencijoje tvirtino, kad Mitkinas kol kas nepasileidžia, kad tai išspręst tik kitame plenumo. Tačiau po dviejų valandų sąjūdžio spaudos konferencijoje Petkevičius į tą klausimą atsakė, kad iš tikrųjų Mitkinas jau pašalintas, bet kaip svečias iš Maskvos jis grįžo į savo kraštą sutvarkyti formalumus.

Vyriausybiniškai turi didelę įtaką tiek Lietuvoje, tiek išsvirijoje kaip tik dėl to, kad jie gerai informuoti ir jie gali ta informacija pasinaudoti. Jie taip pat žino, kas yra leistina ir kas neleistina, užtat jie gali drąsiai elgtis. Visgi reikia labai atsargiai iširti jų tikrus siekius. Neneigiu, kad jie turi geros valios, bet vargu ar galima palikti moralinį judėjimą jų rankose.

Sąjūdžio spaudos konferencijos pravedė Čekuolis ir jose sąjūdžio atstovai labai varžėsi atsakyti į klausimus staciai ir drūtai. Jos sąjūdžiui garbės nedarė. Sąjūdžio tikslai liko labai

ANDRIUS KULIKAUSKAS

neaiškūs, būtent, kad siekia socializmo, tai yra „lietuviško socializmo“, kurio dar niekas nežino, kas tai yra.

„The Daily Telegraph“ korespondentas Xan Smiley galop Čekuoliui statė du klausimus. Ar tu ameniška esi už marksistinį-leninistinį socializmą? Taip. Ir jeigu Vakaruose, kur liaudis gali pasirinkti, ji visgi atsisako socializmo, tai ką manai, kad lietuviai jo taip nori? Aš esu už Gorbachio socializmą. Gyvenimas nulems jo formą.

Vyriausybiniškai paskutiniu metu buvo Lietuvai labai naudingi ir dar kurį laiką bus. Petkevičius, pavyzdžiui, moka sukurti tarp stalinistų, mat pats jų tarpe turi daug draugų. Užtat jis ir dalyvavo komisijoje, kuri tyrė rugsėjo 28 d. muštynes. Brazauskas buvo įtakingas, Televizijoje užklaustas apie lygą, apie ją kalbėjo su pagarba ir tiesiog meile, nors ir pabrėžė, kad nepritaria jos tikslams. Tai irgi gražus vienybės pavyzdys. Bet vyriausybiniškai vis dėlto pačios sistemos negraus, ją visgi gins. Reikia nepamiršti, kas yra per žmonės.

Sąjūdis yra pagrindinė komunistų sukurtas. Jame yra ir tokių, kurie nepriklauso partijai. Mokslus yra baigę prieš dvidešimt ar trisdešimt metų. Tiek metų nuolaidžiavimo ideologijai turi neaitaisomą poveikį — ir užtat vienaip ar kitaip jie yra dvasiškai luosi. Jų tarpe pasitaiso ir labai taurių žmonių, kaip kad Česlovas Kudaba, kurie supranta, kad judėjimo esmė

Joana Kuraitė Lasienė, Kanados LB vald. vicepirm., kalba tarybos suvažiavime.

Nuotr. St. Dabkaus

BALTASIS BANGINIS

HERMAN MELVILLE

ROMANAS

Išvertė P. Gaučys

74

Kurį laiką pastovėjęs, tartum nepasitikėdamas, o paskui ramiai priėjo prie nustebusio tarno ir iš lėto jam tarė:

— Imbieras? Imbieras? Pone Dough-Boy, ar tamsa nebūtum toks geras pasakytis, kokios yra imbiero ypatybės? Imbieras? Ar imbieras yra kuras, kurį tamsta vartojo pakurti ugniai pas šį drebančią nuo šalčio žmogėdrą? Imbieras! Kas, po velnių, yra imbieras? Jūrinė anglis? Malkos? Luciperio degtukai? Skeltuvos? Parakas? Kas, po velnių, yra imbieras, aš tamsta klausiu, kad drįsti į šią vargšų kėdę. Quequeui... Čia slepiasi niekingi blaivybės draugijos monai! — staiga pridūrė, pasukdamas prie Starbucko, kuris ėjo nuo priekigalio.

— Gal sveikas dirstelsi į šį puodpalai? Malonek pauostyti.

Paskui, stebėdamas antrojo karininko laikyseną, pridūrė:

— Tarnas išdrįso šią kiaulystę pateikti Quequeui, kuris tik ką atrėpėjo nuo banginio. Ar mūsų tarnas yra vaistininkas, ser?

— Manau, kad ne — atsakė Starbuckas.

— Klausyk, tarne, — sušuko Stubbis, — mes tave pamokysime, kaip nuodyti perstekininkus! Čia nesirudyk su vaistais. Nori mus apnuodyti, ar ne tiesa? Tu apdraudei mūsų gyvybes ir dabar nori mus nužudyti, kad pasiimtum pinigų, ką?

— Tai ne mano kaltė! — sušuko Dough-Boy. Tai gailėstingoji teta atnešė imbierą į laivą ir man isakė niekada neduoti alkoholio perstekininkams. Jo vietoje liepė duoti šį Ginger-jubą, kaip jis jį pavadino.

— Ginger-juba! Neškis jį, imbieriškas šelm! Ir bekį sandėlyje paieškoti ką nors geresnio. Turiuos nesielgiąs blogai, misterio Starbucke. Kapitono įsakymas: romas perstekininkui, grįžtančiam nuo banginio.

— Gera! — atsakė Starbuckas, — tik tamsta nemušk jo vėl...

— O! Musdamas aš niekad nesužėdžiu, išskyrus atvejus, kai tai yra banginis ar kas jį panašus, bet šis vaikas yra kaip žebenktis... Ką tamsta norėjai pasakyti?

— Vien tik tai, su juo nueik į sandėlyje ir paimk ką pats panorėsi.

Kai vėl pasirodė Stubbis, jis vienoje rankoje nešė tamsų butelį, o kitoje savotišką arbatos dėžutę. Butelyje buvo stiprus gerimas ir jį įteikė Quequeui, o dėžutė buvo gailėstingos tetos dovana ir ji buvo nusviesta į jūrą.

LIX. Stubbis su Flasku užmuša banginį ir kalba apie jį

Praeitą dieną ir naktį „Pequodas“ po truputį nuslinko į jūrą, kuri dėl čia ir ten išmėtytų „brito“ likučių rodė ženklus artumo Tikrojo banginio, savotiškų lievanų, kurių nebuvo galima laukti tose vietose, kur būvome tokiu metu laiku. Nors paprastai jūreiviai niekina tuos žemesnės rūšies banginius ir „Pequodas“ išsirušė į kelionę ne dėl jų, nors netoli nuo Crozeto salų pastebėjęs jų kelis būrius, nenuleido valčių. Tačiau dabar visų nustebeimui buvo paskelbtas įsakymas, pasitaikius progai sumedžioti

yra saviveikla. Bet ir jis pasisako, kad su politika turi daug sunkumų.

Jų tarpe vyrauja nuomonė, kad Lietuvai reikalinga ūkiskaitos, tai yra, kad, jeigu Lietuvai neberekėtų tempti Rusijos naštos, viskas savaime pasitaistytų. Jie šito lyg ir atkakliau siekia negu vyriausybiniškai — čia jų įnašas. Tačiau apie ekonomiką jie kol kas tebekalba socializmo ir centrinio planavimo rėmuose.

Jie siekia Tarybų Sąjungą paversti respublikų federacija. Lietuva būtų panaši į Lenkiją, tik gynybą ir užsienio politiką pavestų Tarybų Sąjungai. Bet vis dėlto politinė sistema liktų panaši. „Mūsų tikslas yra atstatyti tarybų valdžią Lietuvoje, aiškina ekonomistas A. Buračas.

Dar bėda su komunistais inteligentais yra tai, kad jie priklauso diduomenei. Jie atskirti nuo paprastų žmonių ir jų problemų neiškilia. Jiems svarbiausia tai, kad inteligentija būtų vertinama, kad būtų kūrybinė laisvė, kad būtų susirūpinta Lietuvos mokslu ir kultūrinio likimu. Užtat yra pavojus, kad patenkinus jų prašymus, jie vis tiek nusigręš nuo kitų savo tautiečių.

Jie puola „biurokratus“, kaip filosofas Genzelis drąsiai rėžė į akis centro komitetui, kad juos visus reikėtų pakeisti. Bet daugiau kandidatinių rinkimų klausimą retai kada iškilia. Būdami „mokslinečiai“ jie lyg ir nepripažįsta paprastų žmonių sveikos nuovokos autoritetu.

Sąjūdis veikia „konstitucinėm priemonėm“. Sovietų Sąjungoje šis išsireiškimas yra dvilypis. Inteligentai veikia prestižu ir pažintimis — tai tradicinės priemonės. Aktyvistai veikia saviveikla ir spauda — tai demokratinės priemonės.

Jie yra tie, kurie suorganizavo sąjūdžio remimo grupes. Jie yra iš visų demokratiškiausi. Jie pasisako už daugiakandidatinius rinkimus, už spaudos laisvę ir jiems tai rūpi bene daugiau negu pats suverenitetas, nes jų veikla kaip tik paremta demokratine laisve. Jie yra ta darbo jėga, kuri rengia mitingus ir kuri surengė sąjūdžio suvažiavimą. Tai jauni žmonės — jie dažnai apkalta mi noru greitai iškilti ir nereikalingomis rietenomis. Apkaltinami taip pat noru pasirodyti.

Kada vyko sąjūdžio Vilniaus krašto remimo grupių suvažiavimas, tada į tarybą buvo išrinkti beveik vien aktyvistai. Mat tame suvažiavime jokio vaidmens nevaidino Lie-

tuvos sąjūdžio iniciatyvinė grupė. Užtat į Vilniaus tarybą pateko tie, kurie aktyviausiai dirba organizacinį darbą.

Vilniaus taryba dažnai arčiau pasisako negu iniciatyvinė grupė. Ji daug prisidėjo prie Songailos pašalinimo. Panaši padėtis yra ir Kaune — dominuoja aktyvistai. Prie aktyvistų priskirtini Žaliųjų vadovas Zigmas Vaišvila ir „Sąjūdžio Žinių“ redaktorius Arvydas Juozaitis.

Dvasiniai šulai yra tie, kurie visą gyvenimą priešingai tarybinei santvarkai. Aktyvistai šią santvarką griauja dėl praktinių priežasčių. Dvasiniai šulai ją griauja dėl moralinių priežasčių. Tokiu laikau Sigitą Gedą. Jis brendo Chruščiovo laikais ir liko jo lyg ir apvilts. Tarsi visą gyvenimą ruošėsi dabartiniam atoslūgiui. Tokiu laikau ir dvasininkus, kaip kunigą Vaclovą Aliulį.

Jie labai vertina išsivijos kultūrinį įnašą. Jie yra kieti žmonės — nėra kaip jų papirkti arba kaip jų akis apdumti. Jie jaučia, kad atsako ne tik už savo, bet ir už kitų vargus ir sunkumus. Jie kartais nušėka, bet tai tik dėl to, kad jų dvasinis pasaulis kartais užsiskleidžia, neturi progų išsiveržti. Jie atkakliai primena, kad bet koks visuomenės pertvarkymas turi būti pagrįstas dvasiniu atgimimu.

Lietuvos Laisvės lyga ir politiniai kaliniai yra tie, kurie yra fiziškai nukentėję kovoje su tarybine santvarka. Jiem yra svarbiausia, kad Sovietų Sąjunga išvestų savo karius iš Lietuvos. Jie yra už visišką suverenitetą — jiem kur kas mažiau rūpi Lietuvos vidaus reikalai: tie savaime susitvarkys.

Jie labai vertina, gal net pervertina išsivijos politinį įnašą. Jie yra už žmogaus teises, kaip pagrindą kovoje su santvarka. Jie yra nuolatūs kritikuojami dėl to, kad neturi praktiškos strategijos. Komunistai inteligentai, priešingai, visada dengia savo politinį kuklumą tuo, kad tai strategijos sumetimais.

Lietuvos Laisvės lyga yra net pačių sąjūdžio narių pripažinta kaip ta jėga, kuri dabartinei veiklai pralaužė „ledus“, suruošė pirmus mitingus, iškelė pirmą trispalvę. Lietuvių Bendruomenė labai protingai elgiasi laikydamas lygą tautos atstove. Yra vyriausybiniškai, kurie nori lygą atitraukti nuo sąjūdžio, kaip, pavyzdžiui, filosofui Romualdui Ozolui pavyko sąjūdį įtikinti, kad neprisidėtų prie liepos 12 d. Lenino pasirašytos sutarties minėjimo. Toks sprendimas tikrai skaldo vienybę.

vieną Tikrąjį banginį.

Nereikėjo ilgai laukti. Aukšti čiurkšliai buvo pastebėti pavėjinėje pusėje ir buvo nuleistos dvi valtys jiems gaudyti, su Stubbu ir Flasku priekyje. Besiirdami vis tolyn ir tolyn, galiausiai buvo iš bokštelio beveik neįžiūrimi. Bet staiga žvalgai pamatė didelę šaltą ir sujūdinto vandens dėmę ir netrukus paskelbė žinią, kad viena valtis, o gal ir abi suėjo į salytį su banginiu. Po gero protarpio abi valtys vėl pasirodė banginio veltamos laivo link. Pabaisa taip priartėjo prie laivo priekio, kad iš pradžių atrodė turinti piktą užmanymą. Tačiau, sukuryje panėręs vos už kelių sieksnių nuo laivo, visiškai dingo, tartum panėręs po jo skiautere.

— Nupjaukite virvę, nupjaukite virvę! — šaukėme nuo laivo į valtį, kurios vieną akimirka rodėsi atsitrenks į laivo šoną.

Bet, turėdami daug laisvos virvės ir banginiui netaikant greitai neriant, valčių igula nesigailejo virvės ir tuo pačiu laiku iš visų jėgų yrėsi, norėdama nutolti nuo laivo.

Kelėtą akimirka padėtis buvo gana kritiška, nes virvę leido viena kryptimi, o ir ties reikėjo priešinga ir tos priešingos pastangos grąsino apversti valtį. Jiems tereikėjo laimėti tik kelėtą pėdų ir jie stengėsi, ligi laimėjo. Tą pačią akimirka staigus ir galingas sukrėtimas prabėgo po skiautere, nepaprastai įtempta virvė palietė laivo dugną, o paskui iškilo iš jo priekio, pliauskedama, virpėdama ir į visas puses taškydama vandenį, tuo tarpu banginis pasirodė kiek toliau, ir vėl valtys buvo laisvos, lekdamos iš paskos pabaisai. Šis gis išsismėsumazino greitai. Akiai keisdamas kryptį, pasisuko į laivo užpakalį, visą laiką vilkdamas valtį, kai jos padarė apskritą ratą.

(Bus daugiau)

PAGERBTAS MUZIKAS STASYS SLIŽYS

STASYS GARLIAUSKAS

Septyniadesimto gimtadienio proga išpūdingai pagerbtas muzikas Stasys Slizys. Jam neužtenka muziko titulo. Jis yra kompozitorius, chorvedys, pedagogas, žurnalistas, „Muzikos žinių“ redaktorius ir nepataisomas optimistas. Vienam chorui pavargęs ir išsivaikščiojęs, jis tuojau suorganizuoja kitą. Stasys Slizys be muzikinio darbo negali gyventi, kaip žuvis be vandens.

Visuomenė, vertindama jo darbą lapkričio 27 d. Detroito susirinko į Šv. Antano parapiją atšvesti jo gimtadienį. Pagerbimo pobūvį surengė Šv. Antano parapijos choras, LB Michigan apygarda, ramovėnai, birutininės, abiejų kuopų šauliai ir Detroito žurnalistas. Pobūvį sklandžiai pravedė Stefanija Kaunelienė. Kun. Alfonsas Babonas, kalbėdamas invokaciją, prašė Aukščiausiąjį Stasiui Sliziui ilgo amžiaus, geros sveikatos ir laiminti jo šeimą. Pasistiprinus, Vytautas Kutkus vaizdžiai atpasakojo Stasio Slizio biografiją ir jo muzikinę bei visuomeninę veiklą.

Stasys Slizys gimė 1918 m. lapkričio 20 d. Traupio mieste. Jo tėvas Petras vargonininkas ir chorvedys, tris sūnus — Juozas, Pranas ir Stasys išaugino muzikais. Stasys muzikos pagrindus gavo iš tėvo ir juos pagilino pas A. Piešiną, M. Karką ir J. Motekaitį. 1957 m. baigė Wurlitzer vargonų kursus, Detroito konservatorijoje išgijo muzikologijos diplomą, jį baigęs gavo muziko pedagogų diplomą. Michigano universitete septynerius metus tobulinos chorvedybę ir gavo chorinės disciplinos pažymėjimą. Dalyvavo universiteto simfoniniame chore. 1979 m. buvo priimtas į Michigano operos chorą profesionalių choristų.

Stasys Slizys chorvedžio darbą pradėjo 1939 m. Lietuvoje. Vadovavo mokyklų chorams Vakarų Vokietijoje ir Amerikoje. Jis dirgavo ketvirtosios dainų šventės jungtiniam liuanistinių mokyklų chorui. Kaip vokalinės muzikos ekspertas, dalyvavo penktosios dainų šventės repertuaro komisijoje. 1957 m. suorganizavo moterų sektetą ir 1958 m. vyrų oktetą. Tais pačiais metais jis pradėjo dirbti su Detroito birutininčių suorganizuotu chorą, kuris veikė šešerius metus. Stasio Slizio 1967 m. suorganizuotas mergaičių choras po dvejų metų tapo mišriu jaunimo chorą ir išsilaukė iki 1975 metų. 1972-1977 m. veikė Moterų vokalinis ansamblis, o 1978 m. jis suorganizavo mergaičių chorą, iš kurio vyresnių choristų buvo sudarytas Mergaičių vokalinis ansamblis. Su jaunimo chorą atliko kun. Viktoro Kaleckio komiška operetė „Piršlybos šapnagiuose“, o su mergaičių chorą A. Gustaičio muzikinę pjesę „Sekminių vainikas“.

Kaip vargonininkas Stasys Slizys 1970 m. buvo pakviestas dirbti Šv. Petro parapijoje, o nuo 1980 m. iki šio laiko tebedirba Šv. Antano parapijoje. Čia suorganizavo mišrų chorą, moterų vokalinį kvartetą ir paskutiniu metu moterų vokalinį vienetą. Jo suorganizuoti muzikiniai vienetai yra atlikę įvairių minėjimų bei sukačių minines dalis. Su savo meniniais vienetais aplankė Chicago, Torontą, Clevelandą, Daytoną ir Londoną Kanadoje. Jo dainomis gėrėjosi Dainavos ir Pilėnų stovyklautojai, o giesmėmis į Šv. Antano bažnyčia atsilanke

svečiai. Jo repertuare yra daug jo paties sukomponuotų dainų ir giesmių. Yra parašęs muziką lietuviškos mišios, parengęs ir išleides Giesmyną, sukūręs muziką apie penkiadesimčiai populiarių dainų, kaip „Dainavos Tango“, „Kernavės tunto daina“, „Gintaro kraštas“, „Tėvynės varpai“ ir eilei kitų. Dažnai girdimos paskutinės jo kompozicijos „Sugrįšt negali“, „Menu gegužė“, „Motinos ženklai“, „Senolio kryžius“, „Vasaros romantika“, kuriai ir žodžius pats parašė, „Kada Nemunėli“ ir „Pamiškės kelelis“. Jis taip pat yra suharmonizavęs daugiau kaip 100 liaudies dainų. Stasio Slizio muzikinę veiklą išvijojo pavaizdavo kruopščiai atrinktos ir pagerbimo salėje iškabintos chorų bei vokalinų vienetų ir kvartetų nuotraukos su muzikinių pastatymų vaizdais.

Kaip pedagogas Stasys Slizys dirbo Weideno lietuvių progimnazijoje Vokietijoje ir nuo pat atvykimo į šį kraštą 1950 m. „Aušros“ liuanistinėje mokykloje. 1966 m. jis parengė liuanistinių mokyklų aštuntajam skyriui Lietuvių kalbos pratimus. Baigęs Panevėžio Dobilio Lindės vardo berniukų gimnaziją ir Švietimo ministerijos pedagoginius kursus, išgijo mokytojo cenzą ir mokytojo Panevėžio ir Ukmergės mokyklose.

Stasys Slizys yra aktyvus Detroito žurnalistų skyriaus narys, skyriaus valdybos ilgametis sekretorius. Kaip minėjau, yra „Muzikos žinių“ redaktorius. Jo sraipsnius ir korespondencijas skaitome „Drauge“ ir kituose laikraščiuose. Priklauso eilei lietuviškų organizacijų ir Šaulių sąjungos centro valdyboje yra narys kultūriniam reikalams. Jo organizaciniai ir kūrybiniai sugebėjimai yra skirti lietuviškai dainai, giesmei ir muzikai.

Stasys Slizys 1948 m. sukūrė šeimą su Natalija Petrusiūte, rūpestinga vyro darbą dailinike, gera dainininke, kuri visą laiką dainuoja vyro vadovaujamuose choruose. Jų dukterė Regina muzikinius gabumus paveldėjo iš savo tėvų ir eilę metų akompanavo jaunimo chorui. Dalyvaudama tėvo pagerbime su savo vyru ir dukrelėmis, ji dar kartą sugrįžo prie pianino, giedant „Ilgiausių metų — valio“. Jos dukrelės papuošė senelius atžymėjimo gelėmis.

„Ilgiausių metų — valio“ sugiedoję moterų kvartetą. Po šampano tostų jubilatas savo padėką visiems ji pagerbusiems išreiškė savo kūrinių: „Dainavos Tango“ ir „Vasaros romantika“, kuriuos atliko moterų vokalinis vienetas.

Jubilatą žodžiu sveikino Mykolas Abarius, Šaulių sąjungos centro valdybos pirmininkas, kuris jam ikeitė pagerbimo rengėjų skirtą dovaną — vaizdo ir garso užrašų aparatą bei sukūrė plakatą ir gražų sveikinimo adresą. Parapijos choro vardu sveikino Marius Sajus, kuris vėliau atėjęs prie mikrofono paskaitė humoristinės kūrybos, už ką nupelnė poeto vardą. Stefanija Kaunelienė perskaitė sveikinimus klasės draugo Jono Bartkaus, rašytojos Nijolės Jankutės, parapijos aukų rinkėjų, S. Garliausko ir Detroito jūrų šaulių kuopos. Taupydama laiką išvardino kitus sveikintojus: Dana Petrutyte, Vytautas Plukas, Antanas Giedraitis, Marija

LST Korpi Neo-Lithuania, švėsama savo 66 metų sukaktį, išsirinko naują valdybą iškilmingam posėdy. Iš kairės: tėvūnas Vytautas Plioplys, vald. narys Rita Stoncienė, sek. Rasa Plioplytė, vyr. vald. pirm. Audronė Gulbinienė, pirm. Loreta Deveikytė, vicepirm. Darius Balzarsas, išd. Vitas Pavilonis ir arbitrer elegantiarum Juozas Mikuzis. Prie veliavos — Onutė Savickienė, Jonas Savickas ir Lora Blažytė.

Nuotr. V. A. Račkauskas

MOSŲ KOLONIJOSE

Worcester, Ma.

KARIUOMENĖS ŠVENTĖS MINĖJIMAS

Lapkričio 27 d. Dr. Vinco Kudirkos šaulių kuopa kartu su „Nevežio“ ir „Neringos“ tuntu skautais, ėmis suruošė Nepriklausomos Lietuvos kariuomenės atkūrimo 70 metų sukakties minėjimą.

10 val. ryto organizuotai su vėliavomis dalyvavo Šv. Kazimiero parapijos bažnyčioje, kurioje už žuvusius karius, savanorius, šaulius, partizanus šv. Mišias aukėjo ir pamokslą pasakė kun. J. Petrauskas, šios parapijos asistentas. Giedojo vyrų choras, vadovaujamas vargonininkės O. Valinskienės.

Po Mišių organizacijos su vėliavomis ir visi šventės dalyviai išsirikiavo šventoriuje prie „Žuvusiems už Lietuvos laisvę“ paminklo, prie kurio vyko trumpos žuvusių pagerbimo apeigos. Žodį tarė Dr. Vinco Kudirkos kuopos vicepirm. g. K. Česna.

3 val. p.p. Maironio Parke vyko tolimesnė minėjimo dalis. Visus susirinkusius trumpu žodžiu pasveikino Dr. Vinco Kudirkos šaulių kuopos pirm. A. Grigalaukas. Tolimesnės programai vadovavo „Nevežio“ skautų tunto tuntininkas ir Dr. Vinco Kudirkos šaulių kuopos narys E. Meilus, Jr., Šv. Kazimiero parapijos kleb. kun. V. Parulis, MIC, sukalbėjo invokaciją. Sugiedotas Lietuvos

ir Balys Gražulius, Bronė ir Jonas Beržanskiai, Kristina Daugvydienė ir Edvardas Milkus — Stasio Butkaus šaulių kuopos pirmininkas. Ji taip pat pristatė jubilatui artimus svečius — krikšto sūnų Rimą Kasputį, Anužius, Kaspučius, Šv. Petro choro dalyvius Radus ir Rauličius, Moterų vokalinio ansamblio dalyves seseris Ramanauskaites, mergaitėms ir Nijolę Narusevičiūtę.

Pabaigai, Stasiui Sliziui akompanuojant, moterų vokalinis vienetas padainavo „Kada Nemunėli“, „Menu gegužė“ ir „Subatėlė“. Po to buvo tradicinės padėkos. Aprašymas būtų nepilnas, jeigu nepamėčiau, kad už muziką Stasiui Sliziui Šv. Antano bažnyčioje buvo paauskotos šv. Mišios, kurių metu parapijos choras atliko muziką Stasio Slizio sukurtas giesmes (išskyrus dvi). Ypač gražiai sugiedota „Šv. Šiluvos Mergelei Marijai“ ir „Aukščiausiojo garbei“. Iškilmingai nuskambėjo Tokata vargonams (C minor), kurią grojo jubilatas.

Rochester, N.Y.

SU ATSIDĖJIMU RUOŠIAMASI VASARIO 16-TĄJAI

Worcester, Ma.

KARIUOMENĖS ŠVENTĖS MINĖJIMAS

Lapkričio 27 d. Dr. Vinco Kudirkos šaulių kuopa kartu su „Nevežio“ ir „Neringos“ tuntu skautais, ėmis suruošė Nepriklausomos Lietuvos kariuomenės atkūrimo 70 metų sukakties minėjimą.

10 val. ryto organizuotai su vėliavomis dalyvavo Šv. Kazimiero parapijos bažnyčioje, kurioje už žuvusius karius, savanorius, šaulius, partizanus šv. Mišias aukėjo ir pamokslą pasakė kun. J. Petrauskas, šios parapijos asistentas. Giedojo vyrų choras, vadovaujamas vargonininkės O. Valinskienės.

Po Mišių organizacijos su vėliavomis ir visi šventės dalyviai išsirikiavo šventoriuje prie „Žuvusiems už Lietuvos laisvę“ paminklo, prie kurio vyko trumpos žuvusių pagerbimo apeigos. Žodį tarė Dr. Vinco Kudirkos kuopos vicepirm. g. K. Česna.

3 val. p.p. Maironio Parke vyko tolimesnė minėjimo dalis. Visus susirinkusius trumpu žodžiu pasveikino Dr. Vinco Kudirkos šaulių kuopos pirm. A. Grigalaukas. Tolimesnės programai vadovavo „Nevežio“ skautų tunto tuntininkas ir Dr. Vinco Kudirkos šaulių kuopos narys E. Meilus, Jr., Šv. Kazimiero parapijos kleb. kun. V. Parulis, MIC, sukalbėjo invokaciją. Sugiedotas Lietuvos

ir Balys Gražulius, Bronė ir Jonas Beržanskiai, Kristina Daugvydienė ir Edvardas Milkus — Stasio Butkaus šaulių kuopos pirmininkas. Ji taip pat pristatė jubilatui artimus svečius — krikšto sūnų Rimą Kasputį, Anužius, Kaspučius, Šv. Petro choro dalyvius Radus ir Rauličius, Moterų vokalinio ansamblio dalyves seseris Ramanauskaites, mergaitėms ir Nijolę Narusevičiūtę.

Pabaigai, Stasiui Sliziui akompanuojant, moterų vokalinis vienetas padainavo „Kada Nemunėli“, „Menu gegužė“ ir „Subatėlė“. Po to buvo tradicinės padėkos. Aprašymas būtų nepilnas, jeigu nepamėčiau, kad už muziką Stasiui Sliziui Šv. Antano bažnyčioje buvo paauskotos šv. Mišios, kurių metu parapijos choras atliko muziką Stasio Slizio sukurtas giesmes (išskyrus dvi). Ypač gražiai sugiedota „Šv. Šiluvos Mergelei Marijai“ ir „Aukščiausiojo garbei“. Iškilmingai nuskambėjo Tokata vargonams (C minor), kurią grojo jubilatas.

Nors ši diena buvo skirta pagerbimui Lietuvos karių, savanorių kūrėjų, partizanų, Maironio Parko vadovybės dar įterpė didžiojo mūsų tautos dainiaus — poeto Maironio 125 metų gimimo sukakties prisiminimą. Apie poetą kalbėjo prof. dr. V. Mantautas.

Lietuvių Labdaros dr. jos Maironio Parko pirmininko K. Adomavičiaus ir vadovybės pastangomis, visi dalyviai buvo pavaisinti kavute ir skaniais kepiniais. Dr. Vinco Kudirkos šaulių kuopa už visa tai taria šaulišką AČIŲ.

J. M.

Ch. N. Bovee

CLASSIFIED GUIDE

REAL ESTATE

REAL ESTATE

RE/MAX
REALTORSGREIT
PARDUODARIMAS L. STANKUS
361-5950 636-6169

Norintieji PIRKTI ar PARDUOTI NAMUS per šią įstaigą, prašome paminėti, kad esate arba norite būti Rimo Stankaus klientais. Nuosavybės įkainavimas nemokamas.

MLS KOMPIUTERIŲ

pagaiba galite PIRKTI ar PARDUOTI NAMĄ mieste ir priemiestiuose. Sąžiningai patarnaus

J. BACEVIČIUS
BELL-BACE REALTORS
INCOME TAX - INSURANCE
6529 S. KEDZIE
778-2233

MISCELLANEOUS

A VILIMAS MOVING

Tel. 376-1882 ar 376-5996

10%—20%—30% pigiau mokėsit už apdraudą nuo ugnies ir automobilio žalos.

FRANK ZAPOLIS

3208½ West 95th Stret
Tel. — GA 4-8654

ELEKTROS ĮVEDIMAI — PATAISYMAI
Turio Chicago miesto leidimą. Dirbu ir izmiesty. Dirbu greitai, garantuoti ir sąžiningai.

655-2020
KLAUDIJUS PUMPUTIS

Išnuomojamas 4 mažų kamb. butas, 1-mame a.; be baldų prie 43 & Washtenaw; „space heater“; nuomininkai užsimoka už elektrą ir šilumą. Pagaudaujama saugausi pora arba moteris. Tel. 767-2680.

FOR SALE

Pigia parduodu tinkamus naudoti Lietuvoje
VIDEO REKORDERIUS
(312) 839-5829

Meniška, skoningai išleista, labai palankaus įvertinimo susilaukusi amerikiečių ir lietuvių spaudoje, dailininko-diplomato

ADALBERTO STANEIKOS

monografija, vertinga dovana įvairiom progom, ypač kalbant apie anglišką. Feliksas Andriūnas, artimai pažinęs, rašo apie dailininko-diplomato gyvenimą, cituojami diplomatai, dailininkų, menininkų atsiliepimai. Kūryba aptaria Paulius Jukus. Monografijoje patalpinta spalvotos reprodukcijos ir j.b. paveikslai.

Monografija gaunama „DRAUGE“ 4545 W. 63rd St., Chicago, IL 60629 ir pas leidėją F. Andriūną, 155 Greenwood Ave., Wyncote, Pa. 19095. Kaina 33 dol. su persiuntimu.

Tadas Navickas ALYTUS ir jo apylinkės

Šioje monografijoje autorius duoda daugybę geografinių ir istorinių žinių apie Dzūkijos sostinę ir plačiąsias apylinkes. 288 psl. knyga iliustruota 66 senosios ir dabartinio Alytaus nuotraukomis ir 5 žemėlapiams, kurie atskleidžia nuostabių Alytaus ir jo apylinkių grožį, su kuriuo verta susipažinti ne tik dzūkams, bet ir iš kitų vietovių kilusiems lietuviams.

Išleido Lietuvių istorijos draugija. Įršta kietais viršeliais. Kaina su persiuntimu 20 dol. Illinois gyventojai dar prideda 1.44 dol. valstijos mokesčio. Užsakymus siųsti „Draugo“ adresu.

DRAUGE GAUNAMI NAUJAUSI LEIDINIAI

PROFESORIUS RAKŪNAS. Romanas. Albinas Baranauskas. 230 psl. 1988 m. virš.	\$12.50
LENKŲ OKUPACIJOJE IR JŲ KALĖJIMUOSE. Atsiminimai. Povilas Petkevičius. 187 psl. 1988 k. virš.	\$15.00
GINTARELIAI. Elementorius vaikams lietuviškai mokytis. El. Ruzgienė. 85 psl. 1987	\$8.00
ANTANAS TULYS. Biografija. Paruošė Vladas Kulbokas. 190 psl. 1984	\$4.00
PASAKOS IR PADAVIMAI IŠ LIETUVOS. 159 psl. SAUJA SKATIKŲ. Detektyvinių romanų serija. Nr. 1. Kazys Almenas. 198 psl. 1988	\$10.00
LIETINGOS DIENOS LIETUVOJE. Detektyvinių romanų serija. Nr. 2. Kazys Almenas. 200 psl. 1988	\$10.00
VAIKŲ ŽODYNAS — LITHUANIAN HERITAGE DICTIONARY. 3336 paveikslai lietuvių-anglų kalbomis. Išleista Kanadoje	\$20.00
LIETUVOS ISTORIJA, 7-ji laida. V. Daugirdaitė-Sruogienė. 526 psl. 1987	\$10.00
CROSES IN THE ARCTIC. Atsiminimai. Matilda Strimaitė-Melienė. 179 psl. 1987	\$5.00

Pastaba. Užsakant knygas per paštą, pinigų nesiųsti, užsimokėsime gavę sąskaitą, kurioje bus pridėta ir persiuntimo išlaidos.

Stasė Bajalienė prie vairo

KALIFORNIJOJE PRISIMENU ŽEMAITIJĄ

HENRIKAS BAJALIS

Pakeliuokime vandenimis, patirkime šį gamtos grožį, kuris sužadins mums kūrines jėgas, duos sveikatos, poilsio ir estetinį pasigėrėjimą. Tiek Žemaitijoje, tiek Kalifornijoje yra didelis panašumas: jūra, ežerai, upės. Viskas taip arti ir taip gražu.

Mes su žmona būdami žemaičiai, jau treji metai džiaugiamės savo laivu (Sea Ray. Seville Cutty Cabin) 20 pėdų ilgio „Grazija Žemaitija“ po Amerikos ežerus. Niekas negali užgesinti mūsų tėvynės meilės, o ypač Žemaitijos. Negaledami garsinti Lietuvos vardo kitu būdu, nutarėme duoti savo laivui pavadinimą „Grazioji Žemaitija“. Didelis susidomėjimas yra šiuo užrašu, ar tai svetimačių ar lietuvių nemokančių lietuviškai. O kiek tų įvairiausių klausimų! Mes turėdami labai daug laisvo laiko, išsiėmę žemėlapius rodome, kur yra Lietuva ir kartu turime pareigą ir malonumą garsinti savo tėvynę. Mano žmona Stasė, tikra žemaitė kūnu ir krauju, buvo paskirta laivo pirmuoju kapitonu.

Laivas „Grazioji Žemaitija“ įvažiuoja į Casitas ežerą. Tegū meilė Žemaitijai dega mūsų širdyse. Žemaičių žemė pagimdė ir išaugino sparnuotus lietuvių Darius ir Girėną ir tie senos žemdirbių tautos sūnūs perskrido Atlantą, nors ir ne pirmieji, bet jų nuskristas kelias buvo toliausias – 6411 km, tuo tarpu amerikiečių lakūno V. Posto buvo tik 6342 km.

Šių dviejų drąsiųjų žemaičių Dariaus-Girėno Atlanto skrydžio, kuris įvyko 1933 m. liepos mėn., šiais metais 55 metų minėjimas buvo iškilmingai atšvestas jų gimtinėje Lietuvoje.

Steponas Darius gimė Jucevičių sodyboje, kur Lietuvos kultūros fondas surengė jubiliejinę iškilmę. Dalyvavo apie 5,000 žmonių. Prie sodybos kelio atidengtas Dariaus atminimui ažuolinis koplytstulpis. Ant motinos kapo buvo padėta gėlių. Rytąjaus dieną jubiliejinės iškilmės įvyko Stasio Girėno (Girskio) tėviškėje Šilalės rajone. Vytgaloje kaime, kur jis gimė ir augo. Įvyko lakūno sodybos ir muziejaus atidarymas. Nuskambėjo Maironio „Lietuva brangi“, kas suvirpino žemaičių įtemptą pasididžiavimo stygą, kad ne kiekviena tauta turi tokius aršius. Lakūno gimtoji troba buvo papuošta žolynų vainikais. Skrido „Lituanica“, plevėsavo trispalvės, pasakytos kalbos, skambėjo tautinės dainos. Upynos kapinėse, Girėno tėviškės kaimynystėje, padėjo gėlių ant Girėno tėvų kapo. Vytgaloje yra Girėno vardo pradžios mokykla. Artimiausias tikslas – paminklo pastatymas.

Man buvo malonu gauti pranešimą po 55 metų minėjimo Lietuvoje, kad mano žmonos Stasės Cilvinaitės S. Girėno muziejuje tarpe įvairių eksponatų, spaudos bei foto nuotraukų, eksponuojama jos foto nuotrauka,

kurioje ji, kaip studentė, sveikino Feliksą Vaitkų perskridusi Atlantą 1935 m. „Lituanica 2“, Kauno Valtystiniame teatre Girėno parapiečių vardu, o Upynos kaime – Bajorkalnyje – žmonos gimtinėje išleistuose šapirografuotuose leidiniuose, „Lituanica“ ir „Lituanikos Aidai“ labai plačiai aprašytame 1933-1934 metų „Lituanikos“ tragedijos minėjimas, o taip pat leidime leidinukų daug pasidarbavo mano žmona Stasė, kuri tuo metu lankė gimnaziją Tauragėje. Kaip malonu, kad tie iminti pėdsakai prieš daugelį metų neišnyko.

Įamžinti S. Dariaus ir S. Girėno atminimą yra numatyta šiais metais išleisti leidinuką Palangoje „13 maršrutų“, kur atostogaujantys galės pamatyti lakūnų tėviškes iš Palangos su visomis pakeles įdomybėmis.

Turime dar vieną garsų žemaitį, tai kovingą jauną kunigą Antaną Mackevičių, kuris

dalyvavo 1863 m. sukilime. Jis buvo pagautas persikeliant per Nemuną ir sulikviduotas. Išsilaukę daugiau kaip metus kovose prieš Muravjovą žiaurų, bet kaip karys ir kunigas atsiskak išduoti draugą, ko reikalavo slaptoji carinė rusų policija, ir šis kunigas prisėmė mirtį, kaip dera žemaičių kovotojui. Antanas Mackevičius gimė Raseinių apskrityje, Tytuvėnų valsčiuje. Šiame yra 125-osios jo žuvimo metinės ir 160-osios gimimo metinės nuo šio apskraus, veiklaus ir protingo kovotojo žemaičių kunigo. Lietuvoje istorijos archyve yra laikomi šio kovotojo atsiminimai, apklausos protokolai, valdžios pareigūnų raportai.

Žemaičiai prisirišę prie jūros, tai pamario krašto vaikai. Priėjimą prie jūros žemaičiai gynė atkakliai. Jie buvo nekandamas riešutas kryžiuočiams ir kalavijučiams. Palanga tapo žemaičių šventa vieta, minima istoriniuose padavimuose, apdainuota dainose. Jie ilgą laiką laistė kraują šią žemę. Knygnešiai nešė šviesą ir viltį. Palangos jūra yra vienintelė, kuri turi gintarą, tai prieš 70 milijonų metų pietinėje dabartinės Skandinavijos ir Baltijos dugno dalyje augusių gintarinių pušų sakai. Archeologijos iškasinėjimai rodo, kad čia gyventa žmonių jau prieš 5,000 metų, ką liudija piliakalniai – įrengtos tvirtovės. Istoriniai dokumentai rodo, kad Baltijos jūra vyko didelė prekyba. Laivininkystė pradėjo įsigalėti VIII amžiuje. Pirmieji buvo normanai-vikingai. XII a. antroje pusėje prasidėjo vokiečių veržimasis į Rytus. Iki XVIII a. jūroje varžėsi švedų, danų ir olandų laivyninkystė.

Palanga XIX a. pradžioje ėmė garstėti kaip vasarvietė. Prisimename šią poilsio vietovę atostogų metu. Koks begalinis pajūrio grožis vasarą. Banga ve-

ja bangą ir šis žaidimas tęsiasi amžinai. Atostogautojai kiekvieną vasarą turi pajūryje suruoštas nuostabias vaises saulės ir jūros, pasisėdami sveikatos ateinančiai žiemai. Jūra vilioja visus: nuo kūdikio iki senelio.

Liaudies lūpose daili kaip saulė vargingo žvejo dukrelė Birutė

buvo meilės gimtajam kraštui simboliu, o Vytautas Didysis buvo jos pirmagimis sūnus. Lietuvos praeities ir gamtos dainius Adomas Mickevičius Palangos vardą įamžino savo kūryboje. 1824 m. Palangą nupirko grafas M. Tiškevičius, o 1892 m. tilsas tapo vasarotojų pasivaikščiojimo vieta. 1904 m.

P A D Ė K A A.†A. ONA STANAITIENĖ

Mūsų mylima Draugė mirė 1988 m. gruodžio 1 d. ir buvo palaidota gruodžio 5 d. Šv. Kazimiero lietuvių kapinėse, Chicagoje.

Mes norime padėkoti visiems, kurie suteikė jai paskutinį patarnavimą ir palydėjo į amžino poilsio vietą.

Nuoširdžiai dėkojame kun. F. Kireliui už maldas koplyčioje ir palydėjimą į kapines, lietuvių šaulių sąjungos nariams už atsisveikinimo apeigas koplyčioje ir kapinėse, o taip pat ir už karsto nešimą.

Nuoširdus dėkui visiems, kurie užprašė šv. Mišias už jos sielą. Dėkojame visiems, kurie prisuntė velionei gėlių, pareiškė mums toje liūdesio valandoje užuojautą.

Dėkojame visiems laidotuvių dalyvavusiems, kuriems atskirai neturime galimybės padėkoti. Dėkojame laidotuvių direktoriams D. Gaidas ir G. Daimid už malonų patarnavimą.

Visiems, visiems nuoširdus dėkui.

Vaclovas ir Teresė Simučiai

P A D Ė K A A.†A. LEONARDAS ŠULCAS

Mūsų mylimas Vyras, Tevelis ir Senelis po sunkios ligos iškeliavo Amžinybėn 1988 m. lapkričio 7 d.

Dėkojame kun. kleb. Kriščiūnėvičiui už rožinio sukabėjimą, kun. kleb. Baboniui už mišijų atlaikymą ir pamokslą, R. Giedraitienei už vargonavimą ir giedojimą. Už atsisveikinimo žodžius dėkojame: pirm. E. Miklauskui, Stasio Butkaus kuopos šaulių vardu, pirm. K. Gogeliui, Amerikos Radijo klubo vardu, J. Kinčiui, Šv. Antano Aukų rinkėjų komiteto vardu, Y. Zaprackienei už paskaitytą eilėraštį, Esame dėkingi Stasio Butkaus šaulių kuopai už sargybą prie karsto ir karsto nešimą.

Ačiū M. Baukui už skaitymą bažnyčioje. Nuoširdžiai dėkojame visiems už šv. Mišių aukas, gėles, už pareikštus užuojautos žodžius asmeniškai, raštu ir spaudoje. Taip pat laidotuvių direktoriui Y. Zaprackienei už nuoširdų patarnavimą.

Tariame nuoširdų ačiū visiems, kurie parodė mums širdį ir šilumą ir dalinosi mūsų skausmu ir liūdesiu sunkiose dienose.

Žmona, duklė ir anūkai

A.†A. KAZIMIERAI PLIŠKONIENEI

mirus, jos mielai sesutei sol. JUOZEI AUGAITYTEI ir artimiesiems liūdesio valandoje reiškiamo nuoširdžią užuojautą.

Birutė ir Juozas Briedžiai

Brangiam Broliai

A.†A. LEONUI STRASEVIČIUI

Lietuvoje mirus, dr. STASIU STRASEVIČIUI, seseriai MARIJAI KONCIENEI ir jų šeimoms reiškiamo gilia užuojautą.

Bronė ir Albertas Kremeriai
Bronė ir Oskaras Kremeriai
Emilija ir Liūdas Valančiai
Gražina ir dr. Vidas Karveliai

Mylimai Mamytei,

A.†A. MARTAI BABICKIENEI

mirus, GINTRAI ir PRANUI NARIAMS ir jų šeimai reiškiamo gilią užuojautą

Viktoras ir Rama Arai
Vytautas ir Julė Arlauskai

DRAUGAS, antradienis, 1988 m. gruodžio mėn. 13 d.

5

Palangoje gyveno 3000 žmonių ir 1927 m. jau buvo gaminamos „Trejos devynerios“ iš 27 rūšių vaistažolių.

(Bus daugiau)

Kiekvienas, kas akylai mato ir tvirtai pasiryžta, nejučiomis išauga į genijų.

Bulver

A.†A. LIUDAS BIKNEVIČIUS

Gyveno Marquette Parko apylinkėje.

Mirė 1988 m. gruodžio 10 d., 10 val. vak., sulaukęs 77 m. amžiaus.

Gimė Lietuvoje, Telsių apskrityje, Varnų kaime. Amerikoje išgyveno 38 m.

Pasiliko dideliame nuliūdime žmona Kazimiera Janušaitytė; sesers duklė Birutė Ruginienė su šeima, žmonos sesuo ir brolis Lietuvoje.

Priklausė Lietuvių šaulių sąjungai.

Kūnas bus pašarvotas Lack-Lackawicz koplyčioje, 2424 W. 69 St.

Laidotuvės įvyks antradienį, gruodžio 13 d. Iš koplyčios 9 val. ryto bus atlydėtas į šv. M. Marijos Gimimo parapijos bažnyčią, kurioje įvyks gedulingos pamaldos už velionio sielą. Po pamaldų bus nulydėtas į šv. Kazimiero lietuvių kapines. Nuoširdžiai kviečiame visus: gimines, draugus ir pažįstamus dalyvauti šiose laidotuvėse.

Nuliūdę: žmona ir giminės.

Laidotuvių direkt. Steponas C. Lack ir Sūnūs. Tel. 737-1213.

GAIDAS-DAIMID EUDEIKIS

TRYS MODERNIŠKOS KOPLYČIOS
PATARNAUJA IR CHICAGOS PRIEMIESČIUOSE

4330-34 S. California Avenue

Telefonai — 523-0440 ir 523-9852

4605-07 South Hermitage Avenue

Telefonas — 927-1741-1

4348 S. California Avenue

Telefonas — 523-0440

PETKUS

MARQUETTE FUNERAL HOME
TĖVAS IR SŪNUS

2533 West 71 St., Chicago

Telefonas — 476-2345

1410 So. 50th Av., Cicero

Telefonas — 863-2108

STEPONAS C. LACK ir SŪNŪS LACKAWICZ

LAI DOTUVIŲ DIREKTORIAI

2424 West 69th Street — Tel. RE 7-1213

11028 Southwest Hwy. — Tel. 974-4410

9236 S. Roberts Rd. — Tel. 430-5700

BUTKUS — PETKUS

LAI DOTUVIŲ DIREKTORIAI

1446 South 50th Avenue

Cicero, Illinois

Telefonas — 652-1003

Sally

Donald M., Jr.

VANCE

LAI DOTUVIŲ KOPLYČIA

DIREKTORIAI

1424 So. 50 Ave., Cicero Illinois

PATARNAUJA CHICAGOJE BEI PRIEMIESČIUOSE

Tel. 652-5245

APLINK MUS

x JAV LB krašto valdybos posėdis vyko gruodžio 3-4 d. „Seklyčioj“, JAV LB būstinėj. Atvyko beveik visi krašto valdybos nariai. Kultūros, švietimo ir visuomeninių reikalų tarybų pirmininkai pateikė savo valdybų sąrašus patvirtinimui. Kiekvienas valdybos narys pateikė savo atliktų darbų ir ateities planų sąrašą. Kultūros ir švietimo tarybos praves įvairius konkursus, suteiks premijas. Visuomeninių reikalų taryba lankosi pas JAV valdžios pareigūnus, rašo laiškus ir pan. Posėdis darbingas, tolimesnių darbų nemažai — bus tolimesnių pranešimų.

x Per JAV Lietuvių Jaunimo sąjungos Chicago skyriaus ruošiamą kalėdinį baliuką bus rodomas video „Roko maršas per Lietuvą“ ir bus progą pasiklausti lietuviškos „roko“ muzikos. Baliukas bus šeštadienį, gruodžio 17 d., Gintaro salėje. Visas jaunimas kviečiamas dalyvauti.

x Marquette Parko Lietuvių namų savininkų susirinkimas bus penktadienį, gruodžio 16 d., 6:30 val. vak. Šv. M. Marijos Gimimo parapijos salėje. Visi kviečiami dalyvauti.

x Pedagoginis Lituanistikos institutas Chicagoje veikia jau 30 metų. Ši sukaitytis bus iškilmingai paminėta sausio 28 d. Jaunimo centre ruošiamame vakare. Programoje numatyta akademinė dalis — sukaitytis paminėjimas, diplomų absolverentams įteikimas, meninė dalis, o taip pat vakarienė ir šokiai. Tikimasi gausaus šį institutą lankiusių ir jo absolventų dalyvavimo.

x Beverly Shores Lietuvių klubo metinis susirinkimas bus gruodžio 17 d., šeštadienį, 6 val. vakaro Dambraskų namuose, pirmas namas pasukus iš Beverly Drive į Wells gatvę. Susirinkimą globoja Leonas ir Roma Dambraskai.

x ALRK Moterų sąjungos 46-tos kuopos metinis susirinkimas vyko gruodžio 10 dieną Marjonų vienuolyne salėje. Buvo naujos valdybos rinkimai 1989-1990 metams. Visą valdybą liko ta pati. Valdybos narys yra pirm. Elizabeth (Betty) Zibas, vicepir. Barbara Zay, prot. sekretorė Estelle Kamenske, sekr. Vicky Leone, išd. Eve A. Lukas, fin. sekr. Mary Jurgel.

x Vincas Grėbliūnas, gyvenantis Chicago, Ill., sveikina savo gimines, draugus ir pažįstamus šv. Kalėdų ir Naujų 1989 metų progą, linki sveikatos, ramybės ir Dievo palaimos. Vietoj kortelių siuntimo aukoja „Draugui“.

x Jonas ir Stasė Kriaučiūnai, Highland, Ind., sveikina gimines, draugus ir pažįstamus šv. Kalėdų ir Naujų 1989 metų progą, linki sveikatos, ramybės ir Dievo palaimos. Vietoj kortelių siuntimo aukoja „Draugui“.

x Ateitininkų Kūčios sekmdienį, gruodžio 18 d., 3 val. Jaunimo centro didžiojoje salėje. Mišios, tradiciniai kūčių valgiai, programa, bendros giesmės. Auka: suaugusiems 8 dol., studentams 5 dol. Vietas svarbu rezervuoti iki gruodžio 13 d., skambinant vakare 499-2447 arba 434-0211.

(sk)

x Daiva Markelytė parašė ilgą straipsnį, labai nuotaikingą, apie vairavimo pamokas prieš mirštant jos tėveliui a.a. Adolfui Markeliui. Kai ji važiuo su baime Stevenson greitkeliu 50 mylių greičiu, ją ėmė baimė, kad ji taip greitai važiuoja, bet tėvelis, nors sirgdamas, pasakė „gerai“. Laikraštis prideda, kad ji prieš išvykdamą į Saudi Arabiją, kur moko anglų kalbą ir jos vyras dirba kaip inžinierius, gavo vairavimo leidimą. Straipsnis buvo išspausdintas „Chicago Tribune“ Tempo — Woman dalyje, gruodžio 11 d. laidoje.

x Cicero Vysk. Motiejus Valančiaus moksleivių ateitininkų kuopos susirinkimas bus sekmdienį, gruodžio 18 d., po 10:30 v.r. šv. Mišių Šv. Antano parapijos mažoje salėje. Jaunimui pokalbį apie adventą praves ses. Margarita Bareikaite. Po to jaunimui bus darbeliai ir užsiėmimai advento tema. Visi maloniai kviečiami dalyvauti.

x Beverly Shores Šv. Onos bažnyčioje gruodžio 18 d., sekmdienį, 12 val. bus prieškalėdinės susikaupimo pamaldos. Šv. Mišias atnašaus ir pamokslą sakys kun. Antanas Saulaitis, SJ. Norintieji atlikti išpažintį, prašomi atvykti į bažnyčią anksčiau — prieš pamaldas 11:30 val. r.

x Susitaikymo (atgailos) sakramento pamaldos Šv. Antano parapijoje, Cicero, Ill., bus ketvirtadienį, gruodžio 15 d., 6:30 v.v. Po bendro pasiruošimo atgailos sakramentui keli kunigai klausys išpažintį. Po to šv. Mišias atnašaus ir pamokslą pasakys kun. dr. Jurgis Šarauskas. Visi parapijiečiai ir apylinkių lietuviai kviečiami pasinaudoti šia proga dvasiniai pasiruošę Kalėdų šventėms.

x Pulk. Kazimieras Oksas vadovaus Illinois Tautinių grupių respublikonų kalėdiniam renginiui — Ethnic Christmas Party, gruodžio 16 d. 7:30 val. vak. vyksiančiam „Seklyčioje“, 2715 W. 71 St. Programoje — pietūs, slovenų grupės pasirodymas, pabendraavimas. Tarybai šiuo metu priklauso 19 tautinių grupių, vadovaujant lietuviui Anatolijui Milūniui. Visi lietuviai kviečiami dalyvauti, susipažinti ir pabendrauti su kitų tautinių grupių atstovais.

x Moterų sąjungos 20 kuopos kūčios bus gruodžio 17 d., šeštadienį, 1 val. p.p. mokyklos salėje. Kviečiami vaikai ir tėvai dalyvauti.

x Šv. M. Marijos Gimimo parapijos mokyklos kalėdinė programa bus sekmdienį, gruodžio 18 d., 2 val. p.p. mokyklos salėje. Kviečiami vaikai ir tėvai dalyvauti.

x „Žynys“, Colorado Lietuvių Bendruomenės apylinkės biuletenis, kuriame aprašomi buvę ir būsimi tos apylinkės darbai, išėjo iš spaudos. Administruoja Arvidas K. Jarašius.

x Klemensas ir Adelė Juškevičiai, Chicago, Ill., šv. Kalėdų progą sveikina gimines, draugus, pažįstamus, o Naujuose 1989 Metuose linki laimės ir sveikatos. Vietoj kalėdinio kortelių aukoja 45 dol. „Draugo“ stiprinimui. Nuosirdus aciū.

x Albinas Batavičius, atvykęs iš Lietuvos, ieško savo dėdės Stanislovo (Petro sūnaus) Batavičiaus šeimos. Stanislovas gyveno Chicagoje 1935 m. Turėjo sūnų ir dukrą. Gimęs apie 1896 m. Tauragės apskr., Sutkų km. Zinantieji apie tą šeimą, prašomi skambinti A. Batavičiui: 617-269-0993.

(sk)

x Vysk. Vincentas Brizgys, Chicago, Ill., Lietuvos pasiuntinybė, Washington, D.C., šv. Kalėdų ir Naujų 1989 metų progą atsiuntė po 50 dol. aukų. Labai dėkojame.

x Eugenijus ir Irena Vilka ir Elena Starevičienė, Valencia, Cal., visiems savo draugams ir pažįstamiems linki džiaugsmingų šv. Kalėdų ir laimingų Naujų 1989 metų. Taip pat geriausios sėkmės linki ir visam „Draugo“ štabui. Vietoj kalėdinio kortelių skiria 25 dol. „Draugui“.

Juozas ir Elena Kojeliai iš Kalifornijos šv. Kalėdose prisimena gimines, draugus ir pažįstamus tėvynėje ir tremtyje ir visiems linki sulaukti Lietuvai laisvės aušros.

x Prof. Vytautas Marijošius, Putnam, Conn., pratesė „Draugo“ prenumeratą su visa šimtine, o ateinančių švenčių progą sveikina pažįstamus ir linki geros sėkmės. Prof. V. Marijošiui, mūsų garbės prenumeratoriui, už auką tariame nuosirdų aciū.

x Džukų draugija, Chicago, Ill., per valdybos kasininką Julijų Karsą atsiuntė 50 dol. auką, draugijos vardu sveikina visus savo narius šv. Kalėdų ir Naujų 1989 metų progą ir linki visiems geros sveikatos.

x Hot Springs LB apylinkės valdyba, Hot Springs, Ark., ateinančių švenčių progą sveikina visą „Draugo“ kolektyvą, linki ir toliau, nežūrint visų sunkumų, nepavargti leidžiant dienraštį. „Norėdami nors truputį palengvinti piniginę naštą, pridedame 25 dol. auką“. Taip rašo valdybos išd. N. Sabaliūnas. Nuosirdus aciū už viską.

x Stella Sheputis, Cicero, Ill., nuosirdi ir dosni „Draugo“ rėmėja, artėjančių šv. Kalėdų ir Naujų 1989 metų progą, o taip pat už kalėdines korteles ir kalėdinių atsiuntė 150 dol. auką. Mielai rėmėjai už gražią paramą tariame didelį aciū.

x Alfons Liszkiewicz, Houston Tx., atsiuntė 20 dol. už kalėdines korteles ir kalėdinių, palinkėjų linksmy šv. Kalėdų ir Naujų metų visiems „Draugo“ nariams, o taip pat geros sveikatos dirbant spaudos darbe. Labai dėkojame už viską.

x Stasys ir Natalija Rauckinai, Chicago, Ill., sveikina savo gimines, draugus ir pažįstamus šv. Kalėdų progą ir linki sveikų ir sėkmingų Naujų 1989 metų. Ta proga paremia „Draugo“ leidimą.

x Aldona ir Petras Aušišrai, New Buffalo, Mich., sveikina visus savo draugus ir pažįstamus Kalėdų progą, linki laimingų ir sveikų Naujų 1989 metų. Vietoj kalėdinio kortelių aukoja „Draugui“.

x Vladas ir Elenora Velžai, Santa Monica, Cal., „Draugo“ nuosirdūs ir dosnūs rėmėjai, garbės prenumeratoriai, pratesė prenumeratą, pridėjo 150 dol. auką, palinkėjo gražių ateinančių šv. Kalėdų, laimingų Naujų 1989 metų, kad mes visi spaustume Kongresą ir prezidentą, kad išgelbėtume mūsų Lietuvą, nes šie metai yra likiminiai. Nuosirdus ir didelis aciū už auką ir gražias mintis.

x Teodoras ir Irena Mitkai, Chicago, Ill., sveikina draugus ir pažįstamus šv. Kalėdų ir Naujų 1989 metų progą. Vietoj kortelių skiria 50 dol. „Draugo“ paramai. Labai dėkojame.

x Smith Fine Furs, Naperville, Ill., savininkai Algis ir Vida Jonušai sveikina savo draugus ir lietuvius klientus šv. Kalėdų progą ir linki visiems laimingų Naujų 1989 metų.

Dr. Alicijos ir agr. Adolfo Ruibių stalas Lietuvių Fondo pokilyje.

Nuotr. J. Tamulaičiū

CHICAGOJE IR APYLINKĖSE

„KRIKŠTO VANDENS“ VAIDINIMAS

Premijotoji Anatolijaus Kairio drama „Krikšto vanduo“ gruodžio 10 ir 11 d. buvo suvaidinta Jaunimo centro salėje. Šį spektaklį paruošė atskridę iš Los Angeles aktoriai, vadovaujami režisieriaus Petro Maželio. Los Angeles aktoriai jau yra pasirodę Teatro festivaluose, tai Chicago turi jais pasitikėjimą. Vaidintojų sudėtis buvo A. Kiškis (Vytautas), V. Jutulienė (Vytauto žmona Ona), J. Giedraitytė (Vytauto duklė), R. Vitkienė (Vytauto sesuo), Fr. Prišmantas (Vytauto brolis), S. Mikutaitytė (pagoniškos Lietuvos simbolis), V. Dovydatienė (Jogailos žmona), E. Dovydatienė (Jogailos sesuo), A. Pečiulis (Jogailos brolis), S. Stančikas (prelatas), J. Pupius (Vilniaus vyskupas). Veiksmas vyksta kunigaikščių rūmuose Vilniuje.

Jau uždangai atsidarius, žiūrovus nustebino scenovaizdis. Meniška, tikroviška sukurta rūmų menės vaizdas. Net ir profesionalų Chicago teatrose retai tokios dekoracijos matomos. Atkreipė dėmesį ir kostiumai tokio paveiklumo matyto senoviško stiliaus. Aktoriai kalbėjo sklandžia tartimi ir jų pasirengimas gerai išsivertė ir atliekamas. Aktoriai nuosirdžiai išgyveno kiekvieną jų vaidinamą charakterį. Žinoma, tai megejų, ne profesionalų teatro, bet pačių vaidintojų ir režisieriaus nuosirdžiai pasidarbavę.

Scenoje buvo ne vien entuziastiškai nusiteikę krikštą priimti personažai, bet ir pagoniškos Lietuvos atstovė, tvirta ištikimimi, besistengianti reikšti lietuviškos žemės balsą, vaidilų ir vaidilūčių atgarsius.

Vaidinimo slinktis — gyva. Tiesa, ji daugiau rėmėsi dialogais, pasikalbėjimais, ne veiksmu, bet tokia jau tema.

Kr. Donelaičio mokyklos madų parodos bendras vaizdas.

Nuotr. J. Tamulaičiū

IŠ ARTI IR TOLI

KANADOJE

— Astos ir Lino Staškevičių dukrelė Alinos Danutės vardais buvo pakrikštyta kun. J. Arnausko Aušros Vartų par. bažnyčioje lapkričio 19 d. Krikšto tėvai buvo Kristina Kličiūtė ir Linas Piečaitis.

— A. a. Petras Beleckas, 84 metų amžiaus, mirė lapkričio 12 d. Palaidotas po šv. Mišių Aušros Vartų par. bažnyčioje Notre Dame des Neiges kapinėse Montrealyje.

— Anita Pakalniškytė, vaistininkė, skaitė Hamiltono lietuvių katalikų moterų draugijos susirinkime paskaitą apie vaistus ir galimą jų vartojimą.

— Winnipego, Man., Šv. Kazimiero parapija surengė savo salėje mugę, kurioje atsilankė daug parapijiečių ir svečių. Tai parama parapijos išsilaikymui, už ką padėkojo klebonas prel. J. Bertašius ir par. komiteto pirm. J. Grabys.

— Vaida Rickutė Hick, specialistė fizioterape, atidarė kliniką Ottawoje, Ont., kad nereikėtų ligoniams laukti ilgai ligoninėse. Ji su vyru yra dirbusi ir Filipinuose.

— Pamaldos Edmontone, Alb., lietuvių namų koplyčioje vyksta reguliariai kiekvieno mėnesio pirmą sekmdienę. Po pamaldų būna kavutė, užkandžiai ir pabendraavimas savųjų tarpe.

— Londone, Ont., Šiluvos Marijos bažnyčioje buvo pravesti Šiluvos atlaidai. Mišias koncelebravo kun. I. Mikalauskas, kun. J. Stasys ir kun. K. Kaknevičius. Pamokslą pasakė kun. J. Stasys. Mišių aukas nešė apyl. pirm. P. Kuras su žmona Rasa. Giedėjo Pašvaistės choras, vadovaujamas R. Vilienės. Meninę programą salėje atliko V. Povilonis su talkininkais, vadovavo G. Petrauskienė. Vaisių metu visus pasveikino par. tarybos pirm. A. Petrašiūnas. Klebonas įteikė po dovanėlę buvusiems parapijos tarybos pirmininkams V. Gudeliui, P. Jokšai ir V. Vaitkui bei buvusiame prižiūrėtojų J. Šakinui, artėjančiam prie 90 metų.

— Edmontone buvo paminėta „Juodojo kaspino“ diena daugelio pavergtųjų tautų kartu. Kalbėjo čekių kilmės kunigas J. Molnar, kuris pažįsta komunizmą ir žino apie lietuvių vargus komunistinėje priepaudoje. Taip pat kalbėjo vengras dr. F. Jajczay ir East Edmontono atstovas W. Lesick. Iš lietuvių gražią kalbą pasakė Algis Dudaravičius, vėliau nešė J. Augis, jam asistavo tautiniais drabužiais apsirengusios A. Augytė ir M. Andrulevičienė.

— Lietuvių namų Edmontone aplinka, atremontavus patį namą ir pagražinus prie jo priėjimą, pasidarė graži ir jauki. Daugiausia triušo idėjos Algis Dudaravičius, bet reikėjo ir kontraktorių.

— A. a. Petras Radzevičius mirė rugsėjo 14 d. Londono, Ont., ligoninėje, eidamas 79 amžiaus metus. Velionis buvo atvykęs į Kanadą 1928 m. Ilgą laiką buvo viengimis, paskiau vedė našlę Leonardą Mitailienę. Palaidotas iš Šiluvos Marijos bažnyčios po pamaldų, kurias atliko kun. I. Mikalauskas OFM. Po pamaldų buvo užkandžiai parapijos salėje, kur padėkojo giminių vardu prof. dr. R. Mitailas. Velionio kūnas buvo nuvežtas į lietuvių Šv. Jono kapines.

Advokatas Jonas Gibaitis
6247 S. Kedzie Avenue
Chicago, IL 60629
Tel. — 776-8700

Darbo val. nuo 9 iki 7 val. vak.
Šeštad. 9 v. r. iki 1 val. d.